

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ИЗДАНИЕ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И КУЛТУРА

Брой 6 (461), година XXXIV

28 юни 2016 година

КАНДИДАТСТУДЕНТСКИТЕ ИЗПИТИ ЗАПОЧВАТ. УСПЕХ!

„Силата на въображението“ донесе
85 отлични оценки на предварителния
изпит по български език

На стр. 5

Разказ от първо лице за успехи на
студенти от Пловдивския университет

На стр. 4

Студентска експедиция в Странджа

На стр. 9

На стр. 3

Стр. 8

Монография за историята на Източна Румелия

В Броя ще прочетете още:

- Впечатленията на един френски студент за България и Пловдивския университет
- Межкултурни медиани във Филологическия факултет
- Семинар, посветен на Soft law и развитието на съвременното право
- Университетът беше домакин на международен форум със 150 участници – представители на 15 държави от 4 континента
- Първата национална олимпиада по езикова култура – триумфът на пловдивските филолози

ПЪРВАТА НАЦИОНАЛНА СТУДЕНТСКА ОЛИМПИАДА ПО ЕЗИКОВА КУЛТУРА: ТРИУМФЪТ НА ПЛОВДИВСКИТЕ ФИЛОЛОЗИ

На 17 и 18 май 2016 г. в СУ „Св. Климент Охридски“ бе проведена Първата национална олимпиада по езикова култура. Тя бе организирана от катедра „Български език“ и Студентския съвет на Факултета по славянски филологии на Софийския университет, за да стимулира интереса на студентите от различни филологически специалности към актуалните въпроси на съвременната книжовноезикова норма, както и да съдейства за създаването и разширяването на контактите между студенти и преподаватели от различни висши училища.

В надпреварата взеха участие отбори от СУ, ПУ „Паисий Хилендарски“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и ЮЗУ „Неофит Рилски“. Съгласно с регламента всеки отбор включваше четирима състезатели – студенти първокурсници или второкурсници (предимно от специалността „Българска филология“), ръководени от преподавател от съответния университет.

Пловдивският университет бе представен от два отбора – на второкурсниците и на първокурсниците. Членове на първия отбор бяха Константин Обретенов („Български език и италиански език“, 2. курс), Диана Мъркова („Българска филология“, 2. курс), Мариела Гавазова („Български език и английски език“, 2. курс), Иван Курдов („Английска филология“, 2. курс), а на втория – студентите от спец. „Българска филология“ (1. курс) Илия Димитров, Цвета Петкова, Емили Андреева и Таня Даскалова. Капитани бяха Мариела Гавазова (на първия отбор) и Цвета Петкова (на втория отбор), а ръководител – преподавателят от Катедрата по български език в ПУ доц. д-р Красимира Чакъррова, която в продължение на повече от два месеца провеждаше подготвителни тренинги по езикова култура.

Филологическата надпревара бе открита в 10 часа на 17 май в култовата 1. зала на СУ „Св. Климент Охридски“ от проф. д-р Йовка Тишева, която поздрави участниците от името на организаторите и представи своите съкипници от националното жури – проф. д.ф.н. Василка Радева от СУ (председател), доц. д-р Красимира Чакъррова (ПУ), доц. д-р Лъчезар Перчиклийски (ЮЗУ) и гл. ас. д-р Силвия Коева (ВТУ). Приветствие към студентите и преподавателите отправи и зам.-деканът на ФСФ проф. д-р Гергана Дачева. След официалната церемония капитаните на отборите теглиха жребий за определяне на поредността на явяване. Предизвикателството да се представят първи бе отредено за пловдивския отбор с капитан Мари-

елените и на двата отбора от ПУ се представиха отлично на устния кръг, като някои от отговорите на Мариела Гавазова, Константин Обретенов, Диана Мъркова, Илия Димитров, Таня Даскалова и Иван Курдов впечатлиха със задълбочеността си както членовете на журито, така и

Ръководителят на отборите доц. д-р Красимира Чакъррова с победителите олимпийци (от ляво надясно: Константин Обретенов, Мариела Гавазова, Диана Мъркова, Таня Даскалова, Иван Курдов)

ела Гавазова. Още тогава студентите се пошегуваха, че в този жребий може да има нещо символично.

Олимпиадата бе организирана в два тура – отборен (писмен и устен) и индивидуален (писмен и устен). В писмения кръг на отборното състезание всеки отбор трябваше да реши колективно един общ тест, включващ задачи с избираем или със свободен отговор. Успешното представяне изискваше не само детайлни познания върху правописната, пунктуационната и граматичната норма на българския книжовен език, но и умения за работа в екип. Времето за решаване на теста бе 90 мин. Що се отнася до устния кръг, той премина във форма на събеседване с членовете на журито. Отборите се представяха поотделно, като се следваше поредността, определена от жребия. Те трябваше да анализират (в рамките на пет минути) текста на един рекламен флаер за доброволчеството и да определят кои са най-сериозните грешки, допуснати в него. Другите въпроси, върху които протече дебат, бяха свързани с мястото на чуждите думи в нашия език, със същността на т.нар. нетикет (етикета в интернет) и ролята му във виртуалното общуване. Особен интерес породиха последната задача: да бъде представен (след колективно обсъждане) словесен „портрет“ на съвременния българин, отличаващ се с висока езикова култура.

публиката в залата.

В края на първия състезателен ден олимпийците бяха поканени на коктейл, който се проведе в клуб „Алма Матер“ на СУ. Именно там – в празнична обстановка – бяха обявени крайните резултати от надпреварата в отборния тур. На трето място бе класиран един от отборите на СУ, на второ – един от отборите на ВТУ, а първият пловдивски отбор (с капитан Мариела Гавазова) спечели първата награда. Новината бе повод за много радостни усмивки и поздравления. И за очаквано отлично представяне и на втория тур от олимпиадата.

Той се проведе на следващия ден (18 май). Писменият кръг на индивидуалното състезание включваше решаване на многокомпонентен тест в рамките на 90 минути. Една от най-сложните задачи в него бе последната – цялостна редакция на текст, в който бяха допуснати не само провописни, граматични и пунктуационни грешки, но и стилистични неправилности. След като членовете на журито провериха писмените работи, те допуснаха до устния кръг само тези олимпийци, които бяха получили най-висок брой точки от писмения кръг. Сред тях бяха и студентите от ПУ Мариела Гавазова и Константин Обретенов.

Самият устен кръг представляваше блициртервью на членовете на

журито с всеки от участниците, по време на което студентите трябваше да отговарят на редица въпроси, свързани със значенията на отделни думи, с особеностите при контекстовата реализация на някои граматични форми, с неправилностите в медийния език и т.н. След като приключи самостоятелното представяне на индивидуалните състезатели пред журито, те трябваше да отговарят на въпроси от публиката. Някои от тези въпроси бяха много интересни и актуални и породиха оживена дискусия.

След приключване на устния кръг се проведе закрито заседание на журито за определяне на победителите от индивидуалната надпревара. Вземането на решение се оказа трудно, защото всички участници демонстрираха задълбочено познание на книжовните норми и широка лингвистична компетентност. Все пак се откриха няколко състезатели, чиито имена бяха обявени на церемонията по закриване на олимпиадата: Йоанна Цекова от СУ и Константин Обретенов от ПУ (класирани на трето място), Елица Топалова от ВТУ (носител на втора награда) и победителката Мариела Гавазова от ПУ. Всички лауреати бяха наградени с грамоти и книги (великолепни лингвистични монографии и сборници). Грамоти и награди получиха и членовете на отборите, класирани на първите три места.

Академичният форум бе закрит с възмущащо слово на проф. д.ф.н. Василка Радева – един от най-изтъкнатите български учени, автор и съавтор на ценни речници и специализирани изследвания в областта на лексикологията, словообразуването, диалектологията и др. Тя пожела на участниците още много успехи и им благодари за положените усилия, за ентузиазма и смелостта да се включат в хубавата инициатива, наречена олимпиада по езикова култура.

Ето какво каза за в. „Пловдивски университет“ Мариела Гавазова (спец. „Български език и английски език“, 2. курс), капитан на отбора победител и лауреат на първа награда в индивидуалния тур на Първата студентска олимпиада по езикова култура. Паралелно с филологическата специалност Мариела следва и специалността „Право“ в ПУ „Паисий Хилендарски“.

Започват редовните кандидат-студентски изпити в Пловдивския университет

От 3 юли 2016 г. стартира редовната кандидат-студентска изпитна сесия в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, а датите за провеждане на изпитите са:

- Български език – 3 юли
- История на България – 4 юли
- Английски език – 4 юли
- Испански език – 4 юли
- Психология – 5 юли
- География на България – 5 юли
- Химия – 5 юли
- Комплексен изпит по физическо възпитание – 5 и 6 юли
- Тест със събеседване по физика – 6 юли
- Френски език – 6 юли
- Немски език – 6 юли
- Биология – 7 юли
- Информатика – 7 юли
- Новогръцки език – 7 юли
- Теология (устен) – 7 юли
- Математика – 8 юли
- Изобразително изкуство – 8 юли
- Музика – 8 юли

Изпитите за специалността „Актьорство за драматичен театър“ ще се проведат, както следва:

- Първи кръг – 12 септември
- Втори кръг – 13 септември
- Трети кръг – 14 септември

НАЧАЛО НА ВСИЧКИ ИЗПИТИ – 9.00 ЧАСА.

Заместник-ректорът по учебната и издателската дейност доц. д-р Мария Стоянова обяви, че **отличните оценки от предварителната сесия са 182, от тях пълните шестци са 13. От 1 до 4 юни включително в Пловдивския университет бяха проведени изпити по български език, английски език, история на България, география на България, психология, математика, информатика, биология, физика, химия и теология, на които се явиха около 1500 кандидат-студенти.**

На най-масовия по традиция изпит – по български език, са се явили 836 души. От тях с резултат от 5.50 до 5.90 са 81, а четирима са получили пълни шестци. С „много добър“ са оценени – 323 кандидати, а с „добър“ – 243. Средните и слабите оценки са съответно 88 и 97.

Следващите по масовост на явяване са изпитите по история на България и английски език. На тях са присъствали съответно 217 и 203 човека. И по двата предмета няма пълни отличия, но с успех над 5.50 са 11 от явилите се по английски език и 22-ма по история. Слабите оценки по първия предмет са 27, а по втория – 69. Прави впечатление, че по история броят на получените оценки „мн. добър“ е 15, а с „добър“ са 37, докато по английски език те са съответно 62-ма и 65-има кандидати.

Сравнително малък брой слаби оценки отчитат по математика – само трима от явилите се 164 души. Има една пълна шестци и пет оценки над 5.50, „много добър“ е даден на 43 писмени работи, а „добър“ – на 86. На изпита по психология са се явили 86 души, от тях отличниците са 13, с „много добър“ и „добър“ са оценени съответно 30 и 32-ма. Само 8 от изпитаните са получили 2.00. Желание да участват в изпита по география са изявили 61 кандидат-студенти. Слабите оценки са едва 3, а отличните и много добрите са съответно 12 и 27.

Без слаб успех са се провели изпитите по информатика, биология, физика, химия и теология, като по последните четири предмета няма и оценка „среден“. А по физика и теология единствените получени резултати са „отличен“ и „много добър“, уточни доц. Стоянова.

Общо 213 отлични оценки – от 5.50 до 6.00, има след състезания, организирани от факултетите на Пловдивския университет. Те се признават за конкурсен изпит за някои специалности. По български език има 3 отлични оценки, по руски и математика – съответно 8 и 161. По физика такъв

успех имат 8 души, по химия – 12, а по музика – 21.

Кандидат-студентите, издържали изпит на предварителна сесия с отлична оценка – 5,50 и по-висока, както и тези, които са получили отлични оценки от олимпиади, състезания и международни изпити (сертификати) и различни състезания, които се признават за конкурсен изпит за определени специалности, все още могат да се запишат като студенти в Пловдивския университет в избраната от тях специалност през периода от 15 юни до 30 юни 2016 г. Тези, които още не са получили дипломата си за средно образование, попълват декларация, с която се задължават в срок до 8 юли да я представят. Ако не спазят срока, те губят студентските си права, като техните места се овакантяват и се включват за попълване в следващо класиране. Официалното обявяване на тази категория кандидат-студенти за приети студенти в ПУ „Паисий Хилендарски“ ще стане на 1-вото класиране, като формират максимален бал 36,00.

По същия начин е записването и за кандидат-студенти, които са издържали ранните изпити по музика и изобразително изкуство с оценка най-малко „много добър 5.00“, които се провеждаха на няколко пъти от началото на настоящата календарна година на дати, насрочвани от Педагогическия факултет. Кандидат-студентите да имат предвид, че положените и издържани с висока оценка изпити трябва да удовлетворяват изискванията за прием в посочената специалност.

Записването се извършва при инспектора по съответната специалност (<https://uni-plovdiv.bg/pages/index/184/>).

Добре дошли на тези, които вече са се записали за студенти в Пловдивския университет, а на тези, които ще се явят на редовните изпити – успех!

„Пловдивски университет“

➔ От стр. 2

Завършила е Езикова гимназия „Бертолт Брехт“ в родния си град Пазарджик и е носител на различни призове от ученически състезания:

„Важна заслуга за отличната ми подготовка по български език и литература има г-жа Фани Попова – истински специалист и всеотдаен преподавател, който „довърши започнатото“ от моята майка, също учител по БЕЛ, която от ранна възраст ме „закърми“ с любов към словото и към литературата.

Ако трябва да характеризирам олимпиадата с три думи, това биха били „предизвикателство“, „изпи-

тание“ и „удоволствие“. Предизвикателство бе най-вече защото не знаех какво със сигурност да очаквам, регламентът бе само схематично маркиран, а страхът от неизвестното винаги е представлявал изпитание за мен. Въпреки това се оказва, че именно този фактор (елементът на изненада) направи мероприятиято толкова интригуващо и провокиращо. Организаторите ни поставиха в естествена среда сред наши колеги от други университети, което беше наистина ценен опит, неповторимо преживяване. Изпитание беше, защото всички участници бяха подготвени, компетентни и знаещи, а „борбата, както казват, е епична“.

Удоволствие е, че ние, представители на Пловдивския университет, сме „най-добрите сред най-добрите“ – неповторима радост и истинска гордост. Разбира се, за достигането на този връх допринесе най-вече нашият ръководител доц. д-р Красимира Чакърова – с всеотдайност, вдъхновение и системен труд тя ни поведе из безкрайните дебри на българския правопис и в края на подготовката си ние излязохме оттам още по-знаещи и можещи – победители.

Олимпиадата осъществи срещата и контакта с наши колеги от други университети, успяхме да премерим знания и да обменим опит. Това е

чудесно, защото по този начин човек осъзнава къде е – докъде е стигнал и колко път му остава да измени към доусъвършенстването. Самата аз съм възплъщение на състезателния тип личности и напълно подкрепям инициативата за провеждане на подобни събития (лингвистични състезания). Те подпомагат собственото езиково развитие, подпомагат повишаването на езиковата култура; представяват своеобразен реверанс към подготовката, придобита в училище и в университета. За мен те не са просто полезни, а и необходими в съвременния обществен контекст.“

„Пловдивски университет“

От първо лице: Успехите на студенти от Пловдивския университет на престижни международни състезания по право

Джесъп (Jessup) е най-старото, най-голямото и най-престижното състезание по международно публично право в света¹. Състезанието представлява симулация на съдебен процес пред Международния съд на ООН. За сведение на широката публика. Съдът е действаща институция със седалище в Хага, Холандия. Участниците се възползват в ролята на адвокати за страните в измислен спор между държави, вдъхновен от актуалните въпроси на международното право за съответната година. За самото състезание участниците трябва да съставят отговаряща на високи критерии писмена защита, както и да пледират за своите клиенти в устни прения пред състав от съдии, които са известни експерти по международно право. През последните 6 години България излъчва свой шампион, който е и представител на международното ниво на състезанието, чрез провеждане на национални кръгове. Без преувеличение те са изградили репутация на едни от силните състезания в света, провеждани на национално ниво.

Отбор на студенти по право от Юридическия факултет на Пловдивския университет за първи път взе участие в състезанието през учебната 2013/2014 г. благодарение на усилията на адвокат Костадин Обретенов² от Адвокатската колегия в Пловдив, който е нашият треньор. През годината на първото участие и през следващата 2014/2015 година останахме на трето място в националните кръгове след традиционно силните отбори на ЮФ на СУ и ЮФ на УНСС. Междувременно през тези две години техните отбори постигнаха сериозни успехи на международно ниво. Все пак още от старта си в Джесъп успяхме да се наложим като третия силен отбор, заемащ неизменно второ място при изготвянето на писмени защити на националните кръгове за посочените две години.

През учебната 2015/2016 г. взехме участие за трети пореден път. Отборът ни беше съставен от четвъртокурсниците Гергана Цветкова и Борис Кочов, петокурсника Асен Кочанов и абсолвентите Росица Кратункова и Самуил Спасов, с треньор адв. К. Обретенов. На финала на националните кръгове през м. февруари т. г. в Съдебната палата в София категорично победихме отбора на ЮФ на СУ с 3:0 съдийски гласа. Това до момента се случва едва за втори път в историята на българските национални кръгове на Джесъп! Поради изменения в регламента за тази година обаче останахме на второ място в националното отборно класиране с общ резултат 1595 точки за ЮФ на СУ срещу 1564 точки за ЮФ на ПУ³.

Независимо от това в индивидуалното класиране студенти от ЮФ на ПУ заеха първите две места. Това също е прецедент в историята на националните кръгове на Джесъп. Досега тази класация винаги се е оглавявала от оратори от СУ и УНСС! Росица Кратункова зае първото място със събрани 93,5 т. от максимум 100. На второ място останах аз, Асен Кочанов, с 92 т. Третото място бе за Лия Харизанова от ЮФ на СУ с 88,3 т.

Силното ни представяне, близките резултати и впечатлението, което оставихме у съдиите и спонсорите, доведе до това, че получихме покана за участие в международните кръгове на Джесъп. Те се проведеха във Вашингтон, САЩ, в периода 27 март – 2 април 2016 г.

Отборът на ПУ преди мача с Индонезия. Прави, от ляво надясно: Борис Кочов, Гергана Цветкова, Костадин Обретенов. Седнали: Росица Кратункова, Самуил Спасов, Асен Кочанов

След финала на националните кръгове заедно със съдийския панел и националния координатор на Сдружението адв. Димитър Делчев

До тях стигат най-добрите студенти измежду изучаващите право в повече от 550 факултета от над 80 държави. Това също е прецедент – България никога не беше получавала възможност да изпрати два отбора. Нещо повече – за първи път страната ни беше представлявана и от отбора на ЮФ на ПУ!

Благодарим за подкрепата, оказана ни от ректорското ръководство на ПУ „Паисий Хилендарски“, от деканското ръководство на ЮФ, от спонсорите: фондация „Америка за България“, Адвокатска колегия – Пловдив, и адвокатска кантора „Сидли Остин“ (Sidley Austin LLP). Така получихме неочаквания шанс да премерим сили с отбори от Чили, Индонезия, Китай и Русия и да пледираме пред съдии – известни юристи с огромен опит в международното право. Изявихме се включително и пред автора на тазгодишния казус на състезанието! Успяхме да победим убедително Индонезия, но за съжаление загубихме много оспорвано от Чили, Китай и Русия. Оставихме отлични впечатления у съдиите и у г-н Станимир Александров⁴, партньор в кантората „Сидли Остин“. Тя е тринадесета по големина в света и тази година отбелязва своята 150-годишнина.

Надеждата ни е и през идната учебна година да продължим силното представяне на ЮФ на Пловдивския университет на национално и на международно ниво. За целта Сдружението за международни състезания по право започва кампания за селекция на отбор за Джесъп⁵. Освен да продължим възходящо в Джесъп, желанието ни е да дебютираме и в състезанието Вилем Вис Муут (Willem C. Vis), посветено на международния арбитраж⁶. На него студентите влизат в ролята на адвокати по международно арбитражно дело, свързано с прилагането на Виенската конвенция за международна продажба на стоки.

¹ Пълното име на състезанието е Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition – повече за него вж. <https://www.ilsa.org/jessuphome>, както и <http://www.smsp.bg/competitions/jessup/>

² <http://codilex.eu/kobretenov/>

³ <http://www.smsp.bg/news/%D1%81%D1%83-%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BB%D0%B8-jessup-2016/>

⁴ http://www.sidley.com/people/alexandrov_stanimir

⁵ <http://www.smsp.bg/about/about-us/>

⁶ Пълното име на състезанието е Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot – повече вж. <http://www.smsp.bg/competitions/willem-vis/>

Есета, получили отлични оценки на кандидатстудентския изпит по български език

Безспорно днес живеем в света на технологиите. Информацията за всичко, което ни интересува, е достъпна в интернет. Глобалната търсачка „Гугъл“ се е превърнала в универсална енциклопедия, а сайтът „Ютуб“ – в самоучител. Но нима винаги е било така?

Години наред човечеството е напредвало благодарение на своето въображение. От първата искра, излязла между два кремъка в някоя пещера, до най-новите открития, с помощта на които намираме нови планети – всеки напредък в историята на нашата еволюция е плод на въображението и прекия му израз – експеримента. Не само големите открития, но и всички творби на изкуството биха били невъзможни без него. И все по-ясно става, че голямото въображение е признак на големия интелект. Достатъч-

Силата на въображението

Калина КРЪСТЕВА

но е да си спомним за Да Винчи или за „титана с четирите души“ Микеланджело, а защо не и за Жул Верн в литературата или за Айнщайн в науката.

Въображението е дар, чиято сила е неимоверна. То е спътник на всички промени, на всеки талант. Неговата сила е неизмерима от физиката. Тя е сила на идеите, на вдъхновението, на новото.

И въпреки че това е ясно за повечето хора, изглежда, в днешно време въображението не е най-търсеното качество. Консуматорското общество в западния свят възпитава потребители, а не създатели. Безсмислените кървави ком-

пютърни игри, безбройните просташки риалити формати и кухата масово адмирирана литература ни заливат отвсякъде. Освен това повечето родители не отделят време да развиват въображението на своите деца. Четящите младежи са считани от своите връстници за „зубъри“ и „задръстени“. А нима именно книгите не са вратата към света на въображението?

Уви, изкуството и културата, литературата и качественото кино с адекватни послания не се поощряват в България. За пример – държавата постави театрите и оперите на колене, принуждавайки творците да се превърнат

в търговци на билети.

И все пак, колкото и черни да ни изглеждат нещата, винаги има едно „но“. Ако всеки вдъхнови своите познати, а те от своя страна – други, то библиотеките, театрите, музеите и галериите ще приемат все повече хора. Ако всеки от нас насърчи въображението на поне едно дете – с игра, приказка, книга, рисунка, то утре ще е по-добре от днес. Ако се постареем да намерим въображението в себе си, то ще можем да създаваме, да творим. А и най-малкото, което сами сме направили, носи огромно удоволствие и удовлетворение.

Ако в ежедневието си, изпълнено с тревоги, всеки си отдели по десет минути преди сън, за да помечтае, ще види надеждата. Защото силата на въображението носи промени.

Въображението е сила. То е способността на човек да избяга от реалността, от установените норми и оквите, поставени от социума. От своя страна бягството от реалността е начин за себеоткриване и самопознание, начин светът да бъде погледнат от съвсем различен ъгъл, пречупен през призмата на съзнанието.

Въображението е движеща сила в интелектуалното и личностното израстване на хората. То е средство за откриване на алтернативи, за поглед с една по-различна гледна точка, за проектиране на една нематериализирана действителност, която обаче съществува в съзнанието на всеки от нас и е започнала създаването си с възникването на идеята за нея. А проектирането на идея и постоянството за осъществяването ѝ е първата крачка към себереализацията.

Силата на въображението

Йордан РАЙЧЕВ

В днешно време се наблюдава проблемът за интелектуалното развитие на подрастващи, младежи и хора от всякаква възраст. Причина за появата му е технологичният прогрес. Технологиите са се превърнали в неизменна част от нашия бит, а вече и култура, и употребата им притъпява полезните ефекти от използването на въображението. Мобилните телефони, преносимите компютри, таблетите – те вече мислят вместо нас. И макар че това е част от естествения ход на развитието на цивилизацията, отпечатъкът, който оставя този проблем, е значителна стъпка назад към регрес в социален, а и в лично-

стен план. Съзнанието, ако не на всичко, е способно на много. Неизменен спътник на въображението е вярата в себе си, а негов управител – позитивното мислене. С това идва и пътят към щастие, поставянето на целта за неговото реализиране, от което следва и един по-пълноценен живот. Следователно въображението е полезно.

Ако погледнем на живота като слънчева светлина, то нека въображението, позитивното мислене и нагласата за нещо по-добро бъдат цветни филтри, през които преминава тази светлина. Така линията от тези лъчи, наречени живот, продължава да съществува, но е съче-

тана вече с ниши, оказващи положително въздействие върху отражението на съзнанието, което е самото битие.

Въпреки че въображението е средство за бягство от действителността, то може да бъде и самата реалност. Силата на свободната воля, дарена ни от Създателя, може да бъде тласък за превръщането на планираното бъдеще в нещо, коренно различно от утопия. Въображението е една малка крачка към създаването на представата за по-добро „утре“ и „аз“, което може да направи света едно по-хубаво място за живот, обещаващ старт и възможност да разпръскваме нашите „лъчи“ от доброта, състрадание, благодарност и доверие. В това се корени и идеята за щастие – щастлив е този, който безрезервно дарява щастие. Поискай от живота и ще ти бъде дадено!

Честването на Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост в Университета

По дългогодишна традиция Денят на българската просвета и култура и на славянската писменост – 24 май, се отбелязва тържествено в Пловдивския университет. И 55-годишнината от създаването на нашата Алма Матер не беше изключение. След Химна на Кирил и Методий заместник-деканът на Филологическия факултет доц. д-р Елена Гетова откри тържеството и предостави думата за приветствие на ректора проф. д-р Запрян Козлуджов към представителите на академичната общност и гостите на празника.

Традиционното слово, посветено на Деня на славянските първоучители, изнесе София Ненова – докторант към катедра „История на литературата и сравнително литературознание“.

За богатата художествена програма и тази година основен принос имаше ас. Ивана Колева от

Педагогическия факултет, а нейни сподвижници бяха д-р Петър Кривчев, докторантът Якуб Микулецки, лекторите Дарка Хербез и Йоана Млечко, Анастасия Кехацова, Найден, Кристина, Алекс, Мигела, Шерил, Господин, Евгения, Веселин, Варта, Никол...

Деканът на Филологическия факултет проф. д.ф.н. Вера Маровска връчи грамоти на студенти, докторанти и хонорувани преподаватели, които активно са участвали в кандидатстудентската кампания през 2016 г.

Пред паметника на Паисий Хилендарски беше поднесен венец от представители на Студентския съвет на Пловдивския университет, а Радослав Златански от III курс, специалност „Славянска филология“, прочете откъс от „История славянобългарска“.

„Пловдивски университет“

БЪЛГАРСКОТО НЕДЕЛНО УЧИЛИЩЕ В АТИНА ОТПРАЗНУВА ДЕНЯ НА СВЕТИТЕ БРАТЯ КИРИЛ И МЕТОДИЙ

На 22 май 2016 г. българското неделно училище „Св. св. Кирил и Методий“ отпразнува Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост. В кино „Алкиониос“ в гръцката столица звучаха радостните гласчета на завършващите ученици, а всяко едно от децата държеше по една любима буква. Те почетоха светите братя Кирил и Методий – създатели на първата славянска азбука, глаголицата, с изпълнения на песни и стихотворения. Поздрав към присъстващите отправи архимандрит Атанасий Султанов от българската православна църква „Св. Иван Рилски“ в Атина. „Като

дата 24 май е специален празник за всички нас. Където и да се намира, всеки българин пази спомена от жизнерадостната атмосфера в този майски ден“ – споделиха присъстващите на събитието.

В духа на празника последва хорово изпълнение на едно от най-запомнящите се български стихотворения, а именно „Аз съм българче“ от Иван Вазов. Церемонията продължи с изпращането на тазгодишните абитуриенти. Тържеството премина с много настроение и с признателност към всички учители на БНУ „Св. св. Кирил и Методий“.

Мария ВЪЛКОВА

Тържествено слово по случай 24 май

Докт. София НЕНОВА

*Уважаеми господин Ректор!
Уважаеми представители
на академичната общност!*

*Уважаеми колеги, студенти,
приятели и гости на Пловдивския университет,*

24 май е празникът, който неизменно събужда у всички българи (независимо от възраст и социално положение) едно и също чувство – чувство на гордост. Понякога то е естествено, спонтанно, с дълбоки корени, от които на този ден пониква към слънцето на животворящия май, друг път е затрупано под пластове умора, безверие, битови и икономически катаклизми и кризи и се налага да го поотупаме от прахта, да го лъснем и обличем официално за случая. Но винаги то е тук, в паметта ни, в сърцата ни, в кръвта ни, пренесено по онези невидими артерии на времето, които са захранвали и ще захранват духа на българите от първия знак на глаголицата, изобретена от светите братя Кирил и Методий, до последната дума на български език, която всеки от нас е изрекъл, прочел, изписал.

„В началото бе словото“ са сакралните думи, с които започва Новият завет, но малко са народите по света, които могат да се похвалят, че са изградили своята книжовност, просвета и култура върху постамент на едно свое (родно) графично словесно Начало, което покълва и ражда плодовете си не само върху българската земя, но и върху територията на цялата източноправославна славянска общност. „Защото по-лесно е да се нагласи отпосле, отколкото да се създаде за пръв път“, проникновено пише Черноризец Храбър в „За буквите“.

Българският Златен век не се свързва с едно имагинерно митологично време, в което текат реки от мляко и плодовете сами падат в устите на гладните, а с реал-

Светите братя Кирил и Методий

ни исторически измерения, в които събитията се творят от реални личности и са документирани за поколенията чрез словото на първоучителите. Златоносна за нашата история е не хрониката от победните нашествия, а тази за съхранените ценности – създаването и увековечаването на българската азбука. Именно поради това в „За буквите“ четем следното: „Ако запиташ гръцките книжовници, като речеш: „Кой ви е създал буквите или превел книгите, или в кое време?“, то рядко измежду тях знаят. Обаче ако запиташ славянските азбукарчета, като речеш: „Кой ви е създал азбуката или превел книгите?“, всички знаят и в отговор ще рекат: „Св. Константин Философ, наречен Кирил: той ни създаде азбуката и преведе книгите и брат му Методий.“ И ако попиташ в кое време, то знаят и ще рекат, че през времето на гръцкия цар Михаил и на Бориса, българския княз, и на Ростица, моравския княз, и на Коцел; блатенския княз, в годината 6363 от създаването на света“.

Пътят на еманципирането на българската култура, писменост и духовност от статуквото на утвърдените културни догми в средновековна Европа е дълъг и трънлив. С приемането на християнството и с издигането на българската църква княз Борис I полага основите на духовното разви-

тие на България в лоното на византийската общност. Когато учениците и следовниците на Кирил и Методий пристигат у нас, българският владетел създава всички необходими условия тяхното дело да бъде стимулирано и покровителствано от държавата. Този процес на разпространение и институционализиране на българската книжнина е продължен от царете Симеон и Петър чрез формирането на един интелектуален елит от преводачи, писатели, учители и проповедници, създали и увековечили първите литературни образци не само у нас, но и в целия славянски свят. При управлението на царете Иван Александър и Иван Шишман българската книга преживява своя ренесанс и достига до нови висоти, обогатявайки значително средновековната литература на Европа. Пред сянката на османското завоевание за българския книжовник като че ли е поценно словото, а не държавността и затова видинският митрополит Йоасаф възкликва: „По-добре бе слънцето да угаснеше, отколкото да замлъкне Евтимиевият език“.

Към паметта за българските „прадеди, царе, патриарси и светии“ се обръща по-късно светогорският монах Паисий Хилендарски в своята „История славянобългарска“, за да разчисти буренясалите пътеки на славното минало за просветителския поход на възрожденците. Вдъхновен от Ботев, Каравелов, Вазов и много други, българският народ добива силата да освободи и възкреси родината си – и физически, и духовно. Защото плътта на българската държава има рядката дарба да се възражда като птица феникс след смъртта си. Но духът ѝ, пребиваващ в словото и вярата, е неподвластен на събитийния кръговрат, на тлението

и ефимерността на битието; каквито и бури да са го връхлитали, неговият пламък никога не е угасвал.

Във време на светкавични промени, хиперпродукция на вещи за бърза консумация и технологични развлечения словото остава един от последните бастиони на трайното, на онова, което няма да излезе от употреба, което няма срок на годност, което не се нуждае от маркетингова стратегия, за да се продаде в по-лъскава опаковка, не защото е безплатно, а защото е безценно. Словото е нематериално, но има свойството да твори и самото то да се претворява в материя – виртуална или веществена, притежаваща силата да упражнява влияние и да крие в себе си неизчерпаем заряд от енергия. Словото може да създава и разрушава вселени, да разболява и да лекува, да бъде оръжие и щит. Словото е четвъртото измерение, в което времето няма власт.

Това, което не можем да преживеем, можем да съпреживяваме пълноценно между страниците на една книга, написана от непознат, внезапно станал ни близък, прекосявайки понякога цели векове, за да стигне до сърцето ни. Това, което никога не ни се е случвало, може да се сбъдне по белите полета на книга, създадена от нас. Някой ден някой ще я прочете и ще възкреси нашите мечти. Вдъхновен от прочетеното, този някой би могъл и да ги сбъдне!

Нека в този празничен ден, уважаеми дами и господа, отдадем почит на властта, която словото има над нас, и бъдем отговорни пред властта, която ние имаме над словото!

Да сме честити и просветлени с духовността, която носим!

Впечатленията на един френски студент от България и Пловдивския университет

Казвам се Лоик Браншеро и съм на 23 години. Студент съм в Страсбургския университет. От 3 до 21 май 2016 година по програмата на моята бакалавърска степен имах възможността да осъществя своя стаж във Филологическия факултет на Пловдивския университет под ръководството на доц. д-р Елена Гетова.

Доколкото това беше възможно, аз се опитах да играя по правилата и да стана, дори за няколко седмици, български студент.

Тези три седмици бяха обучаващи за мен. В действителност успях да се срещна с нови хора, да присъствам на лекции, каквито нямаме във Франция, да видя как моят роден език се преподава на чужденци. По време на този стаж успях да си създам обективно мнение за състоянието на висшето образование в нашите две страни – Франция и България. Бих могъл да кажа, че двете образователни системи са твърде сходни, с малки изключения (например в България бакалавърската степен се усвоява за четири години, докато във Фран-

Лоик Браншеро

ция – за три). При все това струва си да отбележа едно определено влечение към чужбина у част от българите, нещо, което съществува във Франция, но в по-ограничена степен. Не ще успея напълно да отговоря защо това е така, макар че бих могъл да формулирам няколко хипотези по този въпрос

На първо място, според мнението на българи, които срещам в Страсбург, желанието да емигрират се дължи на професионалните перспективи, които се очертават пред претендаващите университетска диплома. При еднаква степен на обучение заплатите в България и тези във Франция се

оказват различни, макар България да поддържа сравнително ниски нива на безработица.

На второ място, мисля, че Франция е привлекателна със своята култура, тя блести със своята литература, кино, културни предложения (богатството на нейните музеи...), със своята музика. Така Франция представлява много интересна страна, която стимулира желанието да се учи тук. И всичко това е възможно, защото, ако не го знаете, има сключен договор между моя университет и вашия, между Страсбург и Пловдив, който позволява да се възползвате от стипендиите на програмата „Еразъм+“. Мога само да ви окуража да откриете моя град – Страсбург, моята страна – Франция, и съм сигурен, че хората тук, в тази отдалечена европейска столица, ще ви приемат със симпатия, такава, каквато вие ми покажете, приемайки ме сред вас. На френски съществува един израз: „Пътванията формират младежта“, и мисля, че това е много важна съставна част от процеса на създаване на граждани, каквито сме всички ние.

Така че всеки е богат със своята култура, но межкултурният диалог представлява още по-голямо богатство. Да откриеш другия, да обменяш информация – това е начин за взаимно обогатяване и на двете страни.

И така, пробивът може да бъде труден, езикът може да се окаже огромно препятствие, но то не е непреодолимо. Впрочем, противно на общоизвестното, голяма част от французите, още повече от нашето поколение, говорят твърде добре английски. И ако сте решили да срещнете, да шурмувате една нова култура с непознати богатства, ние ще ви посрещнем с отворени обятия.

Накрая, държа да благодаря на всички преподаватели и служители от Филологическия факултет на Пловдивския университет, които ме приеха по време на тези три седмици, които не правеха разлика между мен и своите студенти и които показаха изключителна щедрост в преподаването на академичното знание. Без тях този незабравим експеримент би бил невъзможен.

Лоик БРАНШЕРО

Монография на д-р Станислав Боянов представя задълбочено историята на Източна Румелия

Доц. д-р Симеон КАЦАРОВ

Темата на монографията на д-р Станислав Боянов „Институции и архиви в Източна Румелия (1878 – 1885 г.)“ е сполучливо избрана, доколкото историята на автономната област Източна Румелия винаги остава на заден план в проучванията на българските историци. По традиция тя се разглежда единствено като предистория на бляскавия акт на Съединението от 6 септември 1885 г. Такъв подход силно деформира изследванията, търсейки повече приликите, отколкото различията с историята на Българското княжество. Този недостатък

ясно личи и в проучванията на организацията и историята на архивното дело в областта. Всичко това прави темата с възможности за научни приноси както в конкретиката и реконструкцията, така и в анализа на събитията и процесите, а и в заключителната обобщителна част.

За читателите ще представляват интерес и направените сравнения с политиката и регламентирането на същите дейности през разглеждания период и в Княжество България в съответствие с Търновската конституция, и като позиция за категорично разграничаване от управлението и административ-

ните практики в Османската империя. Авторът на предлаганото издание добросъвестно издирва, коректно проуч-

ва, систематизира и използва ценни новооткрити документални свидетелства, съхранявани настоящем в държавните архиви, а също в Народната библиотека „Иван Вазов“ – Пловдив, Българския исторически архив в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и др.

Представената монография е научно рецензирана от доказани специалисти в архивистиката и историята на институциите – проф. д-р Андрина Нейкова и доц. д-р Валери Колев от СУ „Св. Климент Охридски“. Техните положителни отзиви са публикувани в началото на книгата.

СТУДЕНТСКА ЕКСПЕДИЦИЯ В СТРАНДЖА

Виолета СТАНКОВА

От 20 до 22 май 2016 г. студентите от III курс от специалността „Теология“ извършиха теренен обход на Малкотърновския край на тема „Странджанска иконография и храмова археология“ под ръководството на техния преподавател по християнско изкуство – д-р Адриана Любенова. През наситената си тридневна програма, съставена от докторанта по етнология и уредник в Историческия музей „Проф. Александър Фол“ Горан Стефанов, студентите посетиха изключителни сакрални места, свързани с орфизъм, езичество и християнство. Лекция на тема „Религиозен туризъм в Странджа“ изнесе докторантът по етнология Васил Караджов.

След дълъг пешеходен преход през вековна дъбова гора студентите стигнаха до малкия параклис „Света Троица“, един от най-интересните в Странджа. Намира се между селата Граматиково и Визица. Представява малка църквица, построена върху по-стара, която пък е построена върху езическо светилище с аязмо с дълбочина над 10 м, слизането до което си беше цял подвиг по мокрите и стръмни стъпала. Легендата разказва, че тук са се укривали от османците исихастващи монаси, придружавали св. Патриарх Евтимий при неговото заточение. Осемстотингодишните дъбове „лъжник“ допълваха мистичната атмосфера на защитената местност.

В с. Заберново студентите посетиха църквата „Св. ев. Лука“ от 1705 г., най-старата запазена църква в Странджа, с килийно училище, по което всички изпитаха носталгия. Посетени бяха и църквата „Св. Троица“ в с. Визица и параклисът „Св. Петка“ в с. Калово, за който се смята, че е построен на мястото на самия Парорийски манастир на св. Григорий Синаит, свързан с учението на исихазма. Местността е осяяна с множество параклиси.

В с. Бръшлян църквата „Св. Димитър“ е построена през XVII в. на мястото на тракийско светилище и носи белезите на предвъзрожденска култова архитектура. В амвона на църквата е вграден жертвеник, посветен на Зевс-Дионис, а два от свещниците са изградени върху останки на древни колони.

Прави впечатление, че във всички посетени църкви и параклиси липсват стенописи, но иконното богатство е забележително, особено в църквата „Успение Богородично“ в Малко Търново. При тях се забелязва едно ново и оригинално обогатяване на традиционната живопис, привнесено от българските майстори зографи. Ясно се откроява стремежът на странджанската зографска школа за по-реалистично изрисуване на образите.

Посещението на студентите в Странджанския край беше много запомнящо се

Участниците в експедицията

и вдъхновяващо. В един сравнително малък географски район се съпреживява духът на миналото, пълен с мистицизъм, митология, езичество и християнство.

Студенти от Пловдивския университет се включиха в подготовката на спектакъл на деца със специални образователни потребности

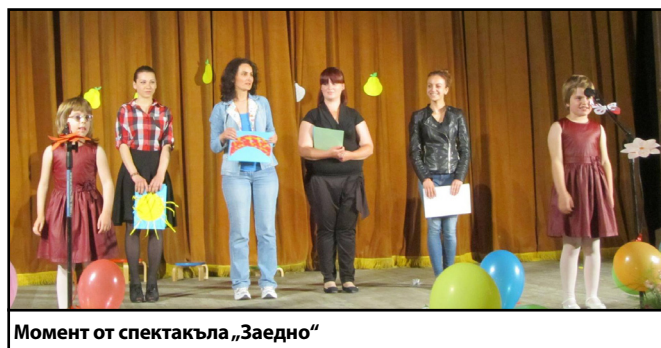
Ресурсният център в Пловдив организира 10-и юбилеен спектакъл „Заедно“ на децата и учениците със специални образователни потребности от Пловдивска област. Традиционно в него взимат участие техните съученици, родители и специалисти от Ресурсния център. Всички те заедно пеят, танцуват, играят в драматизации на приказки.

Целта е да се даде преглед на силните страни на децата със специални образователни потребности, да се постигне чувство за удовлетвореност чрез съпреживяване на радост от екипната изява и да се повиши увереността в собствените сили и усещането за приятелска подкрепа. И тази година залата на Военния клуб беше препълнена с деца и родители от Пловдив, Карлово, Кричим, Труд, Цалапица и др.

Този път събитието се проведе с подкрепата на община Пловдив, Института за политики в социалното и образователното приобщаване и студенти доброволци от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Около 15

студенти от втори и трети курс на специалността „Специална педагогика“ подпомогнаха подготовката на децата за участията им, изработиха с тях покани за родителите, а някои излязоха с тях и на сцената, за да ги подкрепят. Доброволческата инициатива премина под ръководството на проф. д.п.н. Дора Левтерова, която заедно с доц. д-р Жана Атанасова и гл. ас. д-р Иван Тричков бяха гости на събитието. Проф. Левтерова се обърна от трибуната с поздравление както към децата, така и към специалистите от Ресурсния център, в голямата си част бивши студенти на ПУ.

Ресурсният център в Пловдив работи с 693 деца и ученици със специални образователни потребности на възраст от 3 до 18 годи-

Момент от спектакъла „Заедно“

ни. Те се обучават в 69 детски градини и 118 училища на територията на областта. В него работят 87 специалисти – ресурсни учители, психолози и логопеди, от които близо 60 процента са на възраст до 40 години, 85 процента са с две и повече специалности, а петима са докторанти по специална педагогика в ПУ.

Катя СТОИЛОВА
директор на Ресурсния център

СОФИЙСКИЯТ ФЕСТИВАЛ НА НАУКАТА 2016

Стефан НИКОЛОВ

Софийският фестивал на науката беше създаден през 2011 година от Британския съвет – България, и форум „Демокрит“ на основата на конкурса за разбираемо говорене за наука „Феймлаб“ и на други техни инициативи за комуникация на науката. Лично аз съм съучастник в заверата за разбираемо публично говорене за наука още отпреди фестивала, дал съм, давам и ще давам своя принос към каузата за научно просвещаване на обществото ни. И тази година отново взех отпуск от служебните си задължения в ПУ (с любезното съгласие и благословия на преките ми ръководители проф. д-р Теменужка Йовчева и доц. д-р Желязка Райкова) и се „занесох“ до София, за да участвам във и да присъствам на фестивала от 12 до 15 май. Ето и моя репортаж пътепис.

Участието ми тази година беше скромничко – официално само две събития (обикновено правя поне 3 – 4, сам и в съдружие с други себеподобни – надхрани, вдъхновени, интересни млади учени). Отвъд това основно работех с доброволците – кръвоносната система на фестивала, носехме неща напред-назад, упътвахме хора, помагахме на всеки, който имаше нужда; винаги ме е привличало да помагам „зад сцената“ някой друг да направи нещо добро, може би е крайно време да започна повече аз да правя собствените си добри идеи... Е, та две от добрите си идеи представих на фестивала.

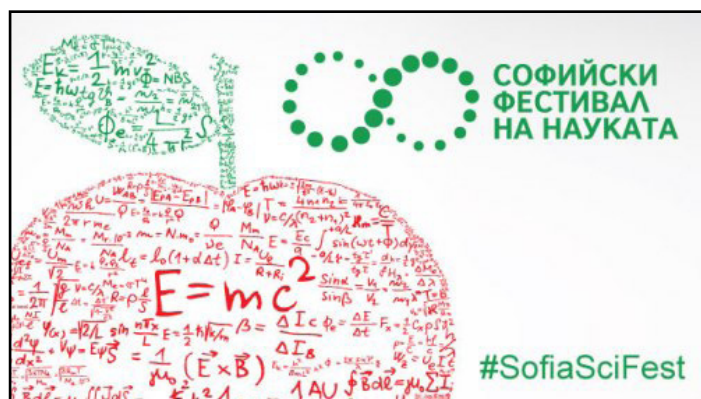
В „Когато Ахил среща Шекспир“ представих една отдавна развивана своя идея за научно обосновано безсмъртие. Опитах се да покажа как можем да приложим някои от идеите и мисловните навици от природните науки и в други сфери, включително и при мисленето по философски въпроси – какво означава нещо да съществува, какво представлява всеки от нас, как можем научно обосновано да сме безсмъртни. Може би е крайно време физиците и философията да започнем да си говорим повече...

В „Скритата красота на дъгата“ ми беше дадена въз-

можност да покажа част от работата, която свършихме с проф. Драгия Иванов по докторантурата ми. На голямата сцена на театър „София“ показах нов начин за демонстрация на дъга, изобретен от нас (статията ни по въпроса е приета за публикуване в списанието The Physics Teacher). Заедно с това разкрих на публиката по-дълбоката красота на едно само по себе си красиво природно явление. Показах им, че познаването на по-дълбоките причини и математични закономерности

лен, по-скоро не, ама какво ли разбирам аз) в резиденцията на посланика, където се срещнах с нея и заместничката ѝ, както и с някои от другите участници. Приятен разговор, някои интересни идеи, малко контакти. И ме подготви за още нещичко, но за него след малко.

На фестивала имаше около 70 събития – презентации от български и чуждестранни учени, шоута, работилници за деца... През първия ден (12 май) основното събитие беше националният финал на кон-

зад физичните явления може да ни отвори един свят на още по-силна красота. Присъствието на голям брой съвсем малки деца ме обнадеждава. Може би някои от тях ще успеят да опазят своето естествено любопитство и възхита от Вселената и ще преминат през средношколското обучение по природните науки, без съвсем да забуглят своето желание и вдъхновение, та да достигнат и до нас в университетите, за да могат да станат следващите учени, които ще решават проблемите, които ние им завещаем. А може би просто са се позабавлявали с наука в една пролетна неделна утрин... И това не е малко.

Освен двете презентации имах и още едно неофициално „участие“ във фестивала. Тъй като организатор е Британският съвет – България, винаги има и няколко международни участници, основно от Обединеното кралство. Британският посланик Ема Хопкинс беше изявила желание да се срещне с част от участниците – и британски, и български. Е, организаторите прецениха, че и аз мога да присъствам. Организирах ни среща и обяд (не знам дали беше дипломатически официа-

курса „Феймлаб“. Като един от първите български участници в конкурса и понеже съм призрастен, само ще препоръчам да го намерите в интернет – за мен беше прекрасно. След края на конкурса видяхме презентацията на Мат Тейлър от Европейската космическа агенция – ръководител на групата, която закарва космически кораб до комета и дори успя да кацне (общо взето, успешно). Вторият ден (петък, 13-и) беше посветен основно на ученическата програма, като имаше две двойно интересни събития – веднъж бяха интересни сами по себе си, а също и с това, че бяха на една и съща тема, но и достатъчно различни, за да не се усещат изобщо като ненужно дублиране на темата. Става въпрос за „Добре дошли на Плутон“ на Никола Каравасилев (освен всичко друго и ръководител на националния отбор по астрономия) и „Космически забавки“ на д-р Владимир Божилов (освен всичко друго – и главен редактор на списание ВВС ЗНАНИЕ, а още и създател на първата магистърска програма за комуникация на наука, която ще тръгне тази есен в Софийския университет).

В съботата продължи ученическата програма (въпросната събота беше работен ден), а тогава се случи и моята малка разходка до резиденцията на британския посланик, така че не мога да разкажа твърде много за събитията, които се случиха през деня. Гвоздея на програмата обаче видях лично – „Казино Хаос“ беше представено от изключителния Франк Бърнет (първия професор по комуникация на науката в Обединеното кралство и най-гръмогласния шотландец с винаги червени обувки, когото някога ще срещнете) и двама млади български учени, участвали във „Феймлаб“ – Галя Пенчева и Аспарух Никодимов. Неделята започна с презентацията ми за дъгата и завърши с още една презентация на Никола Каравасилев, който ни представи пряно-пряното откритие на гравитационни вълни в гравитационната обсерватория LIGO. За мен обаче неделята мина под знака на нещо друго.

Сред многото прекрасни и паметни събития и дейности на фестивала лично за мен най-интересно тази година беше представянето на скелета на Ричард III. Да де, не беше истинският скелет, беше 3D принтирано копие, което обаче за пръв път излизаше от Обединеното кралство. Тури Кинг, една от основните движещи сили в проекта, ни разказа за откритието в петък вечерта, в събота бяхме с нея и още един от колежите ѝ при посланика, а в неделя прекарах повечето от времето си в тяхната шатра като преводач. Накрая бях научил толкова добре историята, че направо я разказвах на хората, като само сегиз-тогиз се допитвах до експертите. Те пък бяха благодарни, че могат да си дадат почивка. А самата история по откритването и идентифицирането на скелета си е впечатляваща като за филм. Няма да я разказвам тук обаче, заслужава си отделна статия само за това.

И така, мина още един научен фестивал. Всяка година все по-добре. Догодина пак. И аз пак участвах. Догодина пак. И може би този път ще има повече представители на ПУ.

Студенти от ПУ претвориха „Одисей“ на Никос Казандзакис пред гръцка публика

В ролята на героите на Дванадесетата международна театрална универсиада в гр. Серес, Гърция, влязоха студентите от специалността „Балканистика“, V курс. След миналогодишния успех неоелинистите откриха универсиадата, която по традиция е празник на културата за Серес. *Интерпретацията на трагедията „Одисей“ на Казандзакис смая публиката, тъй като неговите текстове представляват трудност дори за носителите на езика. Година преди отбелязването на шейсетгодишнината от смъртта на големия гръцки писател трупата на Пловдивския университет се потопи в необятния свят на едноименната трагедия и с любовта си към гръцкия език и култура стопли сърцата на южните ни съседи. След завръщането в родината актьорите и техният сценарист споделят своите емоции и възвращения:*

В ролята на богинята Атина влезе Мария Вълкова, която представи на публиката един автентичен и успешен образ на този добре познат персонаж сред гръцките зрители.

– Как премина подготовката за възплъщението в ролята на богинята Атина под сенките на Акропола?

Мария Вълкова: Чувствам се голяма късметлийка, че престоят ми в Гърция съвпадна с подготовката за театъра. Акрополът, или още познат като свещеното място на богинята Атина, успя да ми подежда с всичките си статуи и символи, оприличаващи богинята. С репетициите на място успях да почувствам атмосферата и да усетя същината на ролята ми. Смятам, че на това се дължи успешното възплъщението.

Георги Дикин влезе в ролята на Евмей и сполучливо пренесе емоционалния му характер на сцената. Героят му е известен като пастира на Одисей и негов основен другар в пиесата.

– Като събеседник на Одисей през голяма част от пиесата, беше ли трудно да изиграеш различните емоции, които завладяват Евмей?

Георги Дикин: Определено бе голямо предизвикателство за мен да се възплътя в образа като Евмей. Емоциите, които трябваше да изразя на сцената и пред публиката, бяха доста разнообразни. Мисля си, че в образа на Евмей има едно емоционално ядро, ако мога да го нарека така, в което основната емоция бе тази на болката по дългата раздяла, на очакването и несигурното бъдеще. Ако съм успял да изразя тази болка пред публиката, то тогава мисля, че съм се справил и с ролята.

Здравка Йорданова изигра Телемах и така се преобрази в една от мъжките роли.

– Как реагира публиката на това смело начинание?

Магдалена Лазарова: Публиката реагира по-добре от очакваното. Беше впечатлена от предизвикателството, което сме поели и изпълнили толкова добре.

С най-трудната задача се зае Грета Табальова, след като изигра Одисей. Тя се възплъти в главната роля на най-важния персонаж за пиесата и така

от голяма полза, разбира се, защото научихме много нови неща.

Мария Гурова се преобрази в ролята на Пенелопа. Като жена на Одисей и при неговото отсъствие толкова години, тя е изгубила надеждата и мисли, че мъжът ѝ не е сред живите.

– Какво е чувството за един непрофесионален актьор да играе на сцена, и то на чужд език?

Мария Гурова: Винаги ще свързвам първите си театрални начинания със силното възвращение преди излизането на сцената. Това, че играхме на чужд език, направи предизвикателството двойно по-голямо, но и удовлетворението от добре свършената работа е по-силно. Този наш опит за интерпретация на такъв тип текст беше изключително полезен за изучаването на гръцкия като чужд език.

Идеята за постановката и оформянето на сценария са дело на ас. Величка Гроздева, която сформира трупата и бе основна причина за постигнатия успех.

– Кое Ви дава сила да мотивирате студентите, да творите заедно и да печелите любовта на публиката?

Ас. Величка Гроздева: Вдъхновяват ме искрата и любопитството у самите студенти. Надали има по-голяма движеща сила и награда за учителя. Идеите се раждат от желанието, докато споделяме знанието за езиците, за театъра, дори за живота, да откриваме и развиваме потенциала на всеки студент. Видимия, но и онзи, който често не подозират, че притежават. Ако прибавим взаимното уважение и отборния дух, енергията не може да бъде описана с думи.

Публиката се печели с любов и искреност, както се печели приятел. Ако ѝ покажеш, че влагаш сърце и огромен труд, че събираш куража да се впуснеш във все по-рисковани пътувания, докато търсиш своята Итака, тя ще го оцени. Казандзакис е казал: „Пътуването е единственото, което си струва“.

**Мария ГЮРОВА,
Мария ВЪЛКОВА,
спец. „Балканистика“, V курс**

Снимка от генералната репетиция

– Каква е тайната на успешното преобразяване на едно момиче в мъжка роля?

Здравка Йорданова: След като приех да изиграя ролята на Телемах, още в самото начало знаех, че само по себе си преобразяването в мъжка роля ще ми донесе едно голямо предизвикателство. Тайната се криеше в това да подхожда наистина сериозно към поставената роля, мислено да се превъплътя в героя и същевременно да се опитам максимално да реализирам поставения образ.

Назиле Мехмедалиева се представи пред публиката с ролята на робинята Меланто.

– Беше ли предизвикателство работата с текст на Казандзакис, който представлява трудност дори и за носителите на езика?

Назиле Мехмедалиева: За мен работата с текст на Казандзакис беше истинско предизвикателство, това е текст, труднопознат и за гърците, но с много труд и желание всичко се постига.

В ролята на покорната робиня Евриклея и дойка на Пенелопа влезе Магдалена Лазарова.

умело представи един от най-популярните герои от гръцката митология.

– Какво е усещането да се възплътиш в образа на герой от митологията, чието име е станало нарицателно за мъдрост, смелост и категоричност?

Грета Табальова: Докато бях на сцената, трябваше да си представя, че съм друг човек, със съвсем различна съдба и характер, и то до такава степен, че да усетя всички емоции, които преминават през героя, за да представя образа пред публиката възможно най-точно.

Мариана Проданска и Анифе Еминова се погрижиха за светлинните ефекти и музиката за представянето. За няколко часа усвоиха тънкостите на занаята и се справиха безпроблемно с поставената задача.

– Как се почувствахте от другата страна на прожектора?

Мариана Проданска и Анифе Еминова: Бяхме много развълнувани, тъй като за първи път ни се наложи да работим с такава техника и в такава обстановка. Предизвикателството беше голямо, а отговорността – още повече, но и

СЕМИНАР С ЧУЖДЕСТРАННО УЧАСТИЕ НА ТЕМА

Дни след празника на славянската писменост и култура, на 27 май 2016 г., Пловдивският университет беше домакин на интересна научна проява. В зала „Компас“ на Ректората се проведе семинар на тема „Soft law и развитието на съвременното право“, на който доклади изнесоха повече от 20 учени от различни висши училища (ВУ) от България и Албания. Организатори на събитието бяха Юридическият факултет на ПУ, изследователски екип и Европейската асоциация на студентите юристи (ЕЛСА) – Пловдив. Българските ВУ бяха представени от изследователи от УНСС, Русенския университет, Аграрния университет, университета домакин и др. Сред публиката се открояваха преподаватели по право, заинтересовани практикуващи юристи и любознателни студенти.

Семинарът е пряко свързан с изпълнението на научноизследователски проект по близка тема¹, в който екип влизат 9 изследователи (юристи и социолог) от два факултета на ПУ – Юридическия и Философско-историческия. Екипът е амбициран да привлече вниманието на възможно повече колеги, които да споделят своята гледна точка по аспекти на явлениято *soft law*² или за значимостта на неговите източници. Така би се постигнало въвличане в дейностите по проекта на максимално широк кръг изследователи, по-голям обхват на анализите по темата, съответно и по-значими изследователски резултати.

Семинарът започна с приветствие към участниците, поднесено от декана на Юридическия факултет на ПУ проф. д-р Венцислав Стоянов. Изказванията и дискусиите бяха систематизирани в два панела. Първият беше посветен на общотеоретичните, социологическите и частноправните аспекти на *soft law*, вторият – на неговите публичноправни и международноправни аспекти. Модератори бяха ръководителят на изследователския екип доц. д-р Красимир Митев, както и координаторите на проекта – доц. д-р Константин Пехливанов и д-р Ангел Шопов.

Първият панел започна с доклада на д-р Димитър Ханев относно идеята за *soft law* и съпоставянето ѝ с понятието за юридическа валидност при юридическото обосноваване. Според д-р Ханев в съвременния юридически език терминът *soft law* се използва пре-

димно като събирателно понятие, което няма ясно и категорично място в правната доктрина и практика. Въпреки това появата и използването на този термин е свидетелство за сериозните промени, които настъпват в социалната структура на западното общество, а оттам – и на неговото право. От теоретична гледна точка за докладчика основният проблем се състои в обосноваването на идеята за

Работни моменти от семинара

право, което не притежава юридическа валидност.

Изказването предизвика оживена дискусия за правната природа на източниците на *soft law* и взаимодействието им с класическите източници на правото. Разисква се например въпросът дали източниците на *soft law* представляват една своеобразна какофония в правото, както и дали те въобще могат да бъдат еднообразно дефинирани, като се има предвид тяхното приложение в най-различни сфери на обществения живот. На последния въпрос например отговорът беше по-скоро отрицателен – д-р Ханев подкрепи валидността на латинската максима *Omnis definitio periculosa est*.

Семинарът продължи с презентация на докторанта по социология на правото Пламен Нанов, посветена на социалните, правните и институционалните рефлексии на Национал-

ната стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012 – 2030). Докладчикът я разгледа като *soft law* инструмент, но от социологическа гледна точка. Несъмнено Стратегията отразява един от най-значимите социални проблеми, пред които е изправено не само българското, но и европейските общества

и на Проекта за обща референтна рамка (ПОРР). Анализът бе представен през призмата на въпроса какви са възможните модели за съдебно обосноваване на прилагането на норми от цитираните частни кодификации, възприемани като един от най-ярките примери за ролята на *soft law* в съвременното право. На въпрос от публика-

та дали българските съдилища и арбитражи се позовават на източниците на „мекото право“, доц. Митев отговори, че това все още се случва сравнително рядко.

В доклада си д-р Ангел Шопов разгледа въпроса за договарянето при измамливо бездействие като аспект от унищожаемостта поради измама. Буквалният прочит на чл. 29 ЗЗД води до извода, че за да бъде осъществена измама, са възможни само активни действия от страна на измамващия. В литературата обаче са обосновани тези, според които умишленото премълчаване на факти също може да провокира измама. Презентацията разясни изискванията за качествено измамливо, поставени в избрани европейски законодателства, както и от принципите на Унидроа, ПЕДП и ПОРР. В последвалата дискусия се засегна въпросът за унищожаемостта на отделни клаузи от договора, постигнати в резултат на измама.

Докторант Ивайло Василев накратко сравни уредбите на ЗЗД и ПЕДП относно прекъсването на погасителната давност поради предприемане на изпълнителни действия. Докладчикът обоснова становището, че в този случай разпоред-

като цяло: все по-влошаващата се демографска характеристика на населението. Според докт. Нанов тя по-скоро поставя, отколкото решава практическите проблеми при постигане на заложените цели – инкорпорирането на съответните мерки в българската правна система, както и относно изграждането на необходимия институционален капацитет.

Начало на дискусиите върху частноправните аспекти на *soft law* даде докладът на доц. д-р Красимир Митев. Той се спря на използването на частните кодификации в съдебната практика, като представи няколко дела на българските съдилища и на Съда на ЕС, които се позовават на разпоредби на Принципиите на европейското договорно право (ПЕДП), Принципиите на европейското застрахователно договорно право (ПЕЗДП)

¹ Финансиран от Фонд „Научни изследвания“ на ПУ с Договор № НИ 15 ЮФ 14.

² Показателно е, че този термин дори не се превежда еднакво на български език – срещат се еквивалентите гъвкаво/меко право, като всеки от тях носи различни смислови оттенци.

„SOFT LAW И РАЗВИТИЕТО НА СЪВРЕМЕННОТО ПРАВО“

бата на чл. 14:402 ПЕДП не съответства на духа на българското частно право. Той неколкократно защити това мнение в отговор на поставени от аудиторията въпроси.

Д-р Дорина Ндрека представи доклад, създаден в съавторство с докт. Л. Лиреза. Тя постави акцент върху еволюцията и развитието на уредбата на договорите при общи условия в албанската правна система. Беше отчетено засилващото се влияние на някои доктрини и практики, които биха могли да бъдат определени като *soft law*.

Приложимостта на ПЕДП при изпълнение на договора за организирано туристическо пътуване (ДОТП) и уредбата, съществуваща в националната ни правна система, бе разисквана от гл. ас. и докторант Таня Йончева. Тя сравни различни хипотези с цел изясняване на вида и обхвата на вредите, подлежащи на обезщетяване при сключен ДОТП; спря се и на особеностите при тяхното компенсиране в практиката на съдилищата на някои европейски държави.

В края на първия панел д-р Димитър Топузов анализира значението на Принципиите на европейското семейно право относно имуществените отношения между съпрузите (ПЕСП) за усъвършенстване на защитата на семейното жилище по българското законодателство. В резултат на съпоставката на двете уредби той аргументира разбирането, че обхватът на защитата на семейното жилище по българското право е неоправдано тесен. За да бъде постигната по-ефективна закрила на семейството и децата, бяха направени предложения *de lege ferenda*. На въпрос от публиката във връзка с гаранциите за жилищните нужди на партньорите и децата при фактическо съпругеско съжителство д-р Топузов отговори, че нито българското право, нито ПЕСП понастоящем познават такава защита. В Комисията по европейско семейно право обаче се разработва нов набор от принципи, в които вероятно ще бъде уредена защитата при фактическо съжителство.

Начало на изявите от втория панел даде разработката

за прехода от „мекото“ към „твърдото“ право в публичното право с автор доц. д-р Константин Пехливанов. Той разгледа обстойно произхода и значението на принципа за последователност и предвидимост в административното право, като обоснова виждането, че същият представлява начин *soft law* да намери приложение в конкретно съдебно производство и дори да бъде основание за отмяна на административен акт. Бяха дадени примери за приложението на принципа в правото на ЕС и българската юриспруденция.

Следващият участник – докт. Гентиан Кочи, представи статията в съавторство с докт. Шк. Дзека „Етичните кодекси в Република Албания и тяхното приложение“. Разгледа се ролята и значението на кодексите за регулирането на отношенията по повод на упражняването на трудова дейност в частния и публичния сектор. Акцент в изложението бе анализът на взаимодействието между „мекото“ право и етичните кодекси, които се приемат и прилагат от държавните институции и съсловните организации в Албания. Последва дискусия относно правната природа на етичните кодекси, приемани със закон. За докт. Кочи последните кодекси са междинно звено между „мекото“ и „твърдото“ право, приложимо в Албания. На етиката в публичната администрация бе посветено изложение от други трима албански участници – д-р Г. Края, д-р А. Дедей и докт. И. Тепелена.

Д-р Мария Радева от РУ представи основните изводи от доклада си „*Soft law* в здравеопазването – правен ефект и ефективност“. След като разгледа правната природа на етичните кодекси, приети от съсловните организации на лицата, упражняващи медицинска професия, д-р Радева подчерта, че те имат задължителна сила. Затова според нея етичните кодекси не следва да бъдат отнасяни към източниците на „мекото“ право.

Д-р Антония Илиева също представи доклад от областта на медицинското право. Предмет на изложението бяха етичните аспекти на лекарите в Република България. Д-р Илиева се спря на правните аспекти на съслов-

ната организация на лекарите и правната природа на Кодекса за професионална етика. Като своеобразен контрапункт на предходния автор бе тезата на д-р Илиева, която характеризира същността на този кодекс като източник на гъвкаво право. Понататък тя характеризира същността на съсловната отговорност, която кодексът предвижда за дейността на изпълнителите на медицинска помощ, както и на връзката на кодекса с приложното поле на *soft law*.

Последва дискусия относно правата на пациента. От публиката бе защитена теза, според която пациентите в определени случаи биха могли да се разглеждат като потребители на здравни услуги, като тогава те съответно ще имат и право на защита по Закона за защита на потребителите.

Следващият участник, д-р Диана Маринова от УНСС, представи научно съобщение на тема „*Soft law* актове за мирно уреждане на спорове в международното морско право“. Тя сравни задължителните норми на Конвенцията по морско право от 1982 г., свързани с мирното решаване на спорове, и съдържащите се в Конвенцията правни възможности за провеждане на двустранни процедури, които завършват с актове на „мекото право“ – становища и препоръки, които нямат задължителен характер за страните от спора. По мнение, изказано от публиката, подходът на д-р Маринова трябва да се приветства като новаторски и е първото изследване по темата в нашата доктрина.

Докт. Мария Христозова се спря на *soft law* в областта на правата на човека. Тя проследи ролята на „мекото право“ в историческото развитие на международната закрила на правата на човека и значението му днес. Застъпено бе разбирането, че нормите на *soft law* предоставят на държавите международни инструменти, чрез които те могат да отговорят на новите предизвикателства пред човечеството. В доклада се анализира фундаменталното значение и ролята на Всеобщата декларация за правата на човека при създаването и тълкуването на основните източници на между-

народното публично право.

Д-р Гергана Гозанска представи доклад на тема „*Soft law* в практиката на Интерамериканския съд по правата на човека“. Тя акцентира на решението по делото *Claude-Reyes et al. v. Chile* от 2006 г., по което съдът е постановил нарушение на правото на свобода на мисълта и словото, изразяващо се в отказ на достъп до информация от държавата. В доклада се анализираха аргументите на съда, като акцентът бе поставен върху многобройните позовавания на източници на *soft law* – резолюции, декларации и препоръки.

Последният участник в семинара, д-р Цветанка Спасова, адвокат от София, постави въпроса за ефективността на евентуална уредба от типа на *soft law* в материята на международното сурогатно майчинство. Д-р Спасова разисква въпроса за значението на източниците на *soft law* (общи принципи, закон модел, ръководство или друга форма) при изработване на адекватна международноправна уредба. Тя направи преглед на работата на Хагската конференция по международно частно право по въпросите на международното сурогатно майчинство, на решения на Европейския съд по правата на човека, както и на позицията на международни правителствени и неправителствени организации. На въпрос от публиката за ролята на източниците на „мекото право“ в областта на произхода д-р Спасова изрази увереност, че и в тази деликатна материя те имат своето място.

В края на семинара доц. Митев благодари на аудиторията за проявената активност и изрази надеждата си за скорошната поява на планиран сборник по темата на семинара. В него ще намерят място освен тук представените доклади още и разработки на други колеги от СУ, УНСС, ПУ и други висши училища.

Надяваме се това да са само първите научни събития с фокус върху явлението „*soft law*“.

Димитър ХАНЕВ
Димитър ТОПУЗОВ

„Межкултурни медиани“ във Филологическия факултет на Пловдивския университет

Докт. Христина ВИХРОГОНОВА

В рамките на програма „Еразъм“ от 16 до 20 май 2016 г. гости на Пловдивския университет бяха 10 немски студенти, придружени от известния славист проф. Холгер Кусе и д-р Мартин Хенцелман от Института по славистика към Техническия университет в Дрезден. Домакини от българска страна бяха заместник-деканите на Филологическия факултет доц. д-р Надя Чернева и доц. д-р Борян Янев.

На 18 май в Центъра за руски език и култура в Новата сграда на Пловдивския университет се проведе семинар на тема „Межкултурни медиани (България, Германия, Русия)“. Гостите бяха топло посрещнати от любезните домакини – доц. д-р Надя Чернева, доц. д-р Борян Янев и д-р Милена Стойкова. Семинарът се проведе в две части, като първата секция беше за русисти, а втората – за германисти и българисти. В първата секция гостите от Германия, както и студенти и докторанти от Пловдивския университет имаха възможността да чуят лекцията на проф. Кусе на тема „Интерпретационизм А. Ф. Лосева, теория метафори и образност в когнитивен парадигме“. Семинарът продължи с интересна викторина, представена от докторанти към катедра „Руска филология“ на Пловдивския университет, в която участниците показаха своите знания в областта на руската фразеология, литература и култура. На събитието присъстваха преподаватели, докторанти и студенти от различни катедри на Филологическия факултет на ПУ.

След обедната почивка д-р Мартин Хенцелман приятно изненада всички със своите познания по български език, придобити в рамките на неговия шестмесечен престой в Пловдив, като изнесе лекция на тема „Проблеми при превода на европейската юридическа терминология в българския език“. Семинарът продължи с докладите на дрезденските студенти, в които те представиха с обширни презентации своя град, своите специалности, както и познанията си относно старобългарските писменности и славянската култура. Накрая на семинара проф. Кусе, който е и виден изследовател на творчеството на Карл Май, презентира своята книга „Karl Mays Friedenswege“ и направи литературно четене на немски език. Пловдивските студенти германисти се запознаха с интересни и малко известни факти от живота и творчеството на известния писател. По време на семинара бяха обсъдени различни идеи за междуниверситетско сътрудничество.

На следващия ден програмата продължи с пътуващ семинар във Велико Търново, като пътем

Участниците в българо-немския форум във Велико Търново

групата посети и етнографския комплекс „Етъра“. Студентите бяха очаровани от идилията, която се излъчваше от старинните къщи на открития музей, както и от автентичността на изложените там занаятчийски произведения. В старопрестолния град бе посетена крепостта „Царевец“. По пътя обратно остана малко време за посещение на паметника „Шипка“, както и на импозантната Руска църква, построена в памет на загиналите руски войници в Руско-турската освободителна война. Доц. Янев и доц. Чернева не пропусаха и най-малката възможност да разкажат подробности от историята и културата на изброените обекти, а немските студенти и техните преподаватели бяха очаровани.

Последния ден от своето посещение гостите прекараха в

София, където разгледаха синагогата и се запознаха с историята за спасяването на българските евреи по време на Втората световна война. Сред културните забележителности, с които се запознаха, бяха джамията „Баня Баши“, катедралата „Св. Александър Невски“, Софийският университет „Св. Климент Охридски“ и Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“.

В статия за дрезденския университетски вестник, написана от д-р Мартин Хенцелман, немските колеги отправят своята сърдечна благодарност към доц. д-р Борян Янев, който организира този форум, и изразиха своето желание за по-нататъшни съвместни инициативи между двата университета.

Вечер на турската поезия

Четвърта традиционна вечер на турската поезия бе организирана от сектор „Турски език“ на катедра „Общо езикознание и история на българския език“ към Филологическия факултет на Пловдивския университет. Събитието се проведе на 19 май 2016 г. в зала „Професор Йолов“ на хотел „Рамада-Тримонциум“ – Пловдив.

Студентите от специалността „Български език и турски език“ изнесоха рецитал на стихове от известни и обичани турски поети, като Джан Юджел, Атила Илхан, Назъм Хикмет, Орхан Вели, Джахит Съткъ Таранджъ, Юмит Яшар, Мевляна Джелиледин Руми и др. Студенти от I до IV курс изпълниха и няколко песни на турски език. По време на вечерта на турската поезия бяха обявени резултатите и наградени отличените студенти от конкурса за превод на турска поезия.

Гости на събитието бяха дипломати от Генералното консулство на Република Турция в

Пловдив, както и преподаватели от Пловдивския университет.

Провеждането на Вечерта на турската поезия се превърна в традиция за студентите от специалността „Български език и турски език“, подчертаха организаторите. Тази година тя се провежда за четвърти път.

Самата специалност е създадена през 2009 г. във Филологическия факултет. Нейното откриване е в отговор на нарастващ интерес към изучаването на културите и езиците на страните, които са наши съседи на Балканския полуостров. Спе-

Студенти и преподаватели след литературната вечер

циалността „Български език и турски език“ традиционно се радва и на силен интерес от страна на кандидат-студентите.

„Пловдивски университет“

ИСТОРИОГРАФСКИ ПРИНОС КЪМ МЕТОДИКАТА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

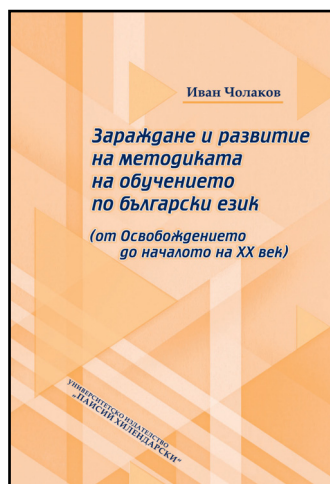
Доц. д-р Соня РАЙЧЕВА

В полето на методическата мисъл се появи нова монография – „Зараждане и развитие на методиката на обучението по български език (от Освобождението до началото на XX век)“, с автор д-р Иван Чолаков, издание на Университетското издателство „Паисий Хилендарски“. Трудът е рецензиран от проф. А. Петров и проф. Д. Иванова. Мотото на изследваното подтекстово ориентира читателя в спецификата на труда: „Който не знае историята на методиката, той повтаря и потрества методическите грешки на миналото“, Карл Кер (1830 – 1885).

Интересът към това малко изследвано поле в областта на методиката се формира от професионалния опит на И. Чолаков като университетски преподавател. Тематично-проблемният фокус на това изследване е несъмнено актуален. Убеждението на автора са основополагащи за ориентирането му към спецификата на изобразения научен проблем с историкографска насоченост. Това проличава още в уводната част, върху чиято пространна основа се разграничават историческите пластове със съответните представители на методическата мисъл, изследвани аналитично и прецизно. Съдържанието на труда, мислено в хоризонта на тематично-проблемния център, е релевантно и компактно формулирано. Авторът показва респектиращо като обхват познаване на проблема в неговите езиковоисторически, методически и педагогически измерения. Тъкмо тази задълбоченост като познание му позволява да намери собствена гледна точка. Тя се откроява в анализирания исторически преглед на образователното дело, в проследените методически насоки на обучението по български език под влияние на социокултурни фактори; в уменията да се извеждат доминиращи акценти сред корпуса на учебникарската и преводната методическа литература. Изведен е приносът на видни (Ив. Хаджов, Др. Манчов) и на не толкова познати имена, чиито методически постижения могат да ни завърнат в традициите на методическата мисъл, за да ни помогнат в съвременното им актуализиране с приложна насоченост, като напр.

„гласните упражнения за приготвяне за четене“ (Манчов 1882: 23).

Ценността на тази монография се изразява в следните постижения: набелязани са основополагащи доминанти относно образователната политика на анализирания период, в чиято хронология се проследяват особеностите на институционализираната методическа мисъл, от една страна. От друга страна, се проблематизират някои методически постановки, застъпени в разглежданите учебникарски източници. Този факт показва, че авторът И. Чолаков се позовава не само на своя преподавателски опит, но и на отличното детайлно познаване на проблематиката в научната мисъл. Това е очевидно и от анализаторския усет, който е изявен в главата „Начало на методическата литература за обучение по български език“, обхващаща преводната методическа литература (с. 82 – 139). На учителя се отрежда водеща роля, както се подчертава в анализа на преведените методически ръководства (Ошломовски, Белобради, Карагулев и др.). Изведените обобщения насочват към спецификата на авторското изследване: да се открият особеностите на методическата мисъл в теоретико-приложните ѝ аспекти, като се проследят рефлексите, способстващи да се открият различни еволюционни етапи със съответните особености. Научната информираност на автора е респектираща – познанията върху руската, немската, сръбската, швейцарската методика му дават основание да открие постиженията на българската методическа мисъл в грани-

ците на историческата обособеност, чиито приложни устойчиви модели и до днес ползваме, като напр. обяснителното четене, нагледното обучение, упражнението в говорене (Ст. Басаричек) и др. Идеите за предметното обучение на Я. А. Коменски, разгърнати от П. Дънов, могат да бъдат особено полезни за съвременно приложение. Авторът имплицитно ни показва работещи модели от европейската педагогика и методика и в този дискретен подход в рамките на научното изследване виждаме продуктивната приложимост на научната проблематика, разгърната в монографията.

Приложен принос можем да почерпим и от авторските методики, представени от Чолаков (П. Цачев, Ст. Чакъров, П. Вълвот от школата на виенските възпитаници). Те поставят учителя отново на водещи позиции в съгласие с тезата на Унамуно, че „само личност може да създава личност“. В методическите алгоритми за провеждане на упражненията в съчиняване напр. учителят творец в своята учебна стратегия може да постигне завиден успех заради учениците си – стига да не се придържа към нормативната структура на учебния час. Последното често е предмет на разочарование, споделяно от видни езиковеди, но най-конкретно е изявено от П. Вълвот.

Особен акцент съдържа параграфът, посветен на Ст. Заи-

мов. Проследените същности за този период тенденции, които благоприятстват обособяването на методическите проблеми, свързани с обучението по български език, очертават важни приоритетни акценти. Типологизирани методически възгледи, разгърнати в последната глава, осмислят стойностната страна на представените авторски и преводни издания. Изведени са по-подробно само онези от тях, които илюстрират процеса на приемственост от гледна точка на съвременните тенденции в езиковото обучение. Например практическата насоченост на обучението по роден език, усвояване на социокултурни компетентности с лингвокултурологична насоченост, възрастово-етапно надграждане на умения и отношение и др. и в днешните условия на динамични социални промени са плод на съзидателни тенденции.

Трудът на И. Чолаков се удържа и на концептуално, и на практикоприложно равнище. Изводите, представени в заключителната част, очертават тясната връзка между създаването и историческия развой на методиката на обучение по български език не без активното участие на известни български езиковеди, които придават не само висока стойност на разискваните проблеми, но и разширяват границите на приложната проблематика. Съдържанието и композиционното структуриране в очертаните граници на първата досега концептуална парадигма на МОБЕ с направените наблюдения, анализи и изводи от д-р И. Чолаков съдържат особено ценни възгледи за методическата литература, преосмислени с оглед на съвременните насоки в обучението по български език. Особено ценен е този труд и за литературното образование, което в синтез с езиковото, благодарение на езика като културен код, се превръща в словесно изкуство с личностноформиращ характер.

XII национални студентски научни четения „Европейско културно-историческо наследство“

Как щеше да изглежда Пловдивският университет без активното участие на Студентския историко-археологически клуб „Проф. Велизар Велков“ в академичния живот? Едва ли някой ще може да си го представи, не и след големия успех на XII национални студентски научни четения „Европейско културно-историческо наследство“, преминали под знака „20 години СИАК“. Това беше събитие за цяло поколение възпитаници на Пловдивския университет, като акцент бе Кръглата маса „Проблеми и предизвикателства пред историческото образование в българските университети“, в работата на която участваха членове на клуба от самото му създаване преди 20 години.

Своите научни изследвания представиха около 40 студенти и докторанти от 6 български университета, а имаше и участник от Университета в Пардубице, Чехия. Всички те по традиция получиха химикалка с папка и тениска, осигурени от Студентския съвет при ПУ, на който благодарим за партньорството. Тази година участниците получиха и по четири книги на историческа тематика, осигурени от издателство „Иврай“ и катедра „История и археология“. На празничното за СИАК събитие присъстваха и обичани преподаватели, сред които доц. д-р С. Кацаров, доц. д-р Д. Димитров, д-р Б. Драганов и разбира се, д-р Станислав Боянов – научен ръководител на клуба.

Четенията се проведоха на 28 и 29 май 2016 г. в една от най-големите, а според гостите – и най-красивата къща в Стария град – къщата на Верен Стамболиян, известна още като Къщата на художниците, къде-

Обща снимка в края на първия ден с преподаватели, участници и членове на СИАК

то сега се помещава и постоянната експозиция от картини на Димитър Киров. Тя ни бе предоставена от Общинския институт „Старинен Пловдив“, нашите любезни партньори и домакини, на които също благодарим.

Конференцията беше открита с приветствено слово от декана на Философско-историческия факултет доц. д-р Красимира Кръстанова. Клубът, като вече утвърдена в хуманитаристиката организация с история зад гърба си, учреди почетен знак, който ще се връчва ежегодно на хора със сериозни постижения в своята област и допринесли за развитието на СИАК. За първи носители на наградата бяха избрани доц. д-р Иван Джамбов и доц. д-р Георги Митрев – дългогодишният и настоящият ръководител на катедра „История и археология“, идеолози и основатели на СИАК. Благодарим им за всичко!

Денят на откриването, 28 май, съвпадна и с националния праз-

ник на Армения. Затова за нас беше изключителна чест гост да ни бъде Негово Превъзходителство Армен Саргсян, извънреден и пълномощен посланик на Република Армения в Република България. Посланикът отправи приветствие към участниците във форума и изнесе пленарен доклад за ролята и мястото на Армения в европейското културно-историческо наследство.

Този ден беше и повод да си спомним, да станем на крака и да запазим минута мълчание в памет на Вазкен Налбантян – поет, обичан преподавател, библиотекар, приятел, но и член на СИАК, напуснал ни завинаги в навечерието на Рождество. Вечна му памет!

Във връзка с 20-годишнината на СИАК бе организиран ученически конкурс за есе на тема „Пловдив като част от историята и културата на Европа“, имащ за цел да насърчи краезнанието и да приобщи учениците към историята. Наградният фонд, осигурен от кате-

дра „История и археология“, включваше парични награди и книги. На първо място журито класира Мина Панайотова от ЕГ „Иван Вазов“, която имаше и възможност да прочете есето си пред публиката на откриването. Второто място бе за Божидара Атанасова от ОМГ „Акад. Кирил Попов“, а на трето място бе класирана Мария Щърбева от Националната търговска гимназия. Всички те получиха и грамоти, а есетата им ще бъдат включени в сборника с докладите от настоящата конференция. Голямо вълнение по време на откриването предизвика и представянето на сборника с резултатите от миналогодишната конференция, екземпляр от който бе предоставен на гостите и участниците. В редовно издаваните сборници на СИАК първите си публикации са направили обещаващи млади учени. Конференцията приключи с вълнуващо посещение на реставрираната Малка базилика, осъществено под негово ръководство на д-р Б. Драганов.

Накрая искам лично да благодаря на всички, които помогнаха за организирането на събитието и празничната атмосфера, но най-вече на научния ръководител на СИАК – д-р С. Боянов. СИАК написа нова страница от историята на Пловдив и неговия университет, която, вярвам, ще бъде оценена от бъдещите поколения, така както нашето оцени направеното през последните 20 години. Нека историята бъде справедлив съдияк на слушещите ѝ.

Кристиян Лъсков,
председател на
СИАК „Проф. Велизар Велков“

Ново заслужено признание за неогрецистиката

Вълна от аплодисменти, положителни емоции и вълнения заля студентите, участвали в Седемнадесетия студентски конкурс по превод на новогръцка поезия и проза, както и многобройната пловдивска група, дошла да ги подкрепи на церемонията по награждаването.

Събитието се състоя на 30 май 2016 г. в Голямата зала на Френския институт в София. Многоуважаемата комисия в състав: Атанас Сугарев (Сдружение на преводачите), Стойна Пороманска, Драгомира Вълчева, Екатерина Григорова и Мария Христова отличиха преводите на студентите от Пловдивския университет Ивет Димитрова, Тая Младенова, Йорданка Славчева, Георги Дикин и Лора Апостолова. Лично проф. Стойна Пороманска връчи наградите и отново трогна присъстващите с думите си, че постиженията на студентите са резултат от всеотдайната работа на колегите ѝ неоелинисти.

Йорданка Славчева, V курс, специалност „Балканистика“

Пловдивските студенти в компанията на преводачката Здравка Михайлова, проф. Стойна Пороманска и ас. Величка Гроздева

Над 150 ПРЕПОДАВАТЕЛИ ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК, ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА 15 ДЪРЖАВИ ОТ 4 КОНТИНЕНТА, СЕ ВКЛЮЧИХА В МЕЖДУНАРОДЕН ФОРУМ В ПУ

Ас. Полина ПЕТКОВА

От 3 до 5 юни 2016 г. се проведе XXV международна годишна конференция на Българската асоциация на преподавателите по английски език (БАПА), а партньор и домакин на събитието бе Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“. Темата на форума бе „Преподаване и изучаване на английски език: без технологии и с високи технологии. Как да мотивираме обучаемите“ (Teaching and Learning English: from no Tech to High Tech. How to motivate learners), на 4 и 5 юни бе организиран и съпътстващ семинар „Интегрирано преподаване на английски език и други дисциплини в ранното чуждоезиково обучение“ (CLIL with Young Learners).

Пловдивският университет посрещна над 150 преподаватели по английски език от различни учебни заведения от страната и чужбина (Гърция, Македония, Черна гора, Сърбия, Полша, Чехия, Турция, Тайланд, Египет, Русия, Германия, Португалия, Великобритания, САЩ), както и представители на издателствата „Експрес Публишинг“, „Просвета“, „Макмилан“ и др. Събитието беше подкрепено от Британския съвет и посолството на САЩ в София, Международната асоциация на преподавателите по английски като чужд език (IATEFL).

Форумът беше открит с приветствие на декана на Филологическия факултет проф. д.ф.н. Вера Маровска, последван от поздравителен адрес от министъра на образованието и науката Меглена Кунева, поднесен от главния експерт по английски език Росица Анто-

ва и държавния експерт Вероника Георгиева, дирекция „Квалификация и кариерно развитие“.

Конференцията бе организирана от катедра „Английска филология“ на Филологическия факултет на ПУ и е плод на тясното сътрудничество между преподавателите от катедрата ас. Полина Петкова и ас. Магдалена Гоголчева и Управителния съвет на БАПА, в който влизат: доц. д-р Живка Илиева, Шуменски университет, ст. пр. Албена Стефанова, Университет за национално и световно стопанство, гл. ас. д-р Ирина Иванова, Шуменски университет, гл. ас. д-р Гергана Георгиева, Югозападен университет, гл. ас. д-р Зарина Маркова, Югозападен университет, и ас. Силвия Великова, Великотърновски университет, Таяна Бикова, Природо-математическа

Работен момент от форума

гимназия „Академик Сергей Павлович Корольов“ гр. Благоевград.

Пленарни и специални доклади изнесоха Кристиан Людвиг, Университет по образованието в Карлсруе, официален представител на Международната асоциация на преподавателите по английски като чужд език (IATEFL), Санди Муро, изтъкнат учен в сферата на ранното чуждоезиково обучение и използването на детски книжки във всички възрасти и във всички степени на езиковото обучение, Португалия, Ирина Перянова, Университет за национално и световно стопанство, Кийт Кели, Англия Скул и FACTWorld, Кристо-

фър Холмс, Британски съвет, България, Живка Илиева, Шуменски университет. По време на форума се състоя и панелна дискусия „За да мотивираме обучаемите, са нужни мотивирани учители. Какво Ви мотивира?“.

Катедра „Английска филология“ благодари на помощник-ректора Румен Киров и на колегите от Учебния отдел, Филологическия факултет, Факултета по икономически и социални науки, Философско-историческия факултет, Университетския информационен център, както и на всички останали, които допринесоха за добрата организация на конференцията.

Семинар на фирма АСМ2 в Химическия факултет

На 7 юни 2016 г. Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ за трети пореден път беше домакин на семинар с международно участие, който е съвместна инициатива на Химическия факултет и фирма АСМ2, официален представител на Thermo Scientific за България. Тази година семинарът беше озаглавен „Иновативни техники и методи в аналитичната химия“. Поради големия интерес към форума (140 регистрирали се участници) 5. аудитория се оказа тясна и организаторите се принудиха да преместят лекциите в най-голямата аудитория на Ректората – 6-а.

Подобни форуми събират хора, занимаващи се с ОБУЧЕНИЕ, НАУКА, ИНОВАЦИИ и БИЗНЕС, и стават място за дискусии, източник на контакти и провод-

ник на идеи. Семинарът беше открит от ректора на Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ проф. д-р Запрян Козлуджов, след което приветствия към участниците поднесоха г-н Андон Минков – управител на АСМ2, и доц. д-р Веселин

Кметов – декан на Химическия факултет. В лекционните доклади тази година се включиха лектори от Чехия, Италия и Испания, както и от химическите факултети на Пловдивския и Софийския университет. Сред участниците в семинара

са представители на изпитателни лаборатории към индустриални гиганти, малки и средни предприятия, държавни институции, контролиращи органи, научни организации и висши училища. В постерната сесия бяха изложени и дискутирани научни разработки с участието на млади учени и студенти. Отличени бяха трите най-добри разработки, за които фирмата беше подsigурила специални награди. Първа награда получи Ваня Запрянова и колектив за разработката „Приложения на ICP-OES и MPAES при анализ на биоотпадъци“, втора награда – Дешка Драганова и колектив от ПУ „Паисий Хилендарски“, и трета награда – Любомира Ерменкова и колектив от ИОНХ на БАН.

„Пловдивски университет“

Резултатите от литературния конкурс на вестник „Пловдивски университет“

Приключи традиционният студентски литературен конкурс, организиран от вестник „Пловдивски университет“. Тази година събитието имаше формат „3 в 1“, тъй като включваше награждаването и литературно четене на наградените автори; награждаване на отличените студенти в конкурса за превод от славянски езици; тържествена церемония по удостоверяването на новоизбрания доктор хонорис кауза на в. „Пловдивски университет“ – поетесата Клодин Бертран от Монреал, Канада, която беше представена в предишния брой на вестника, публикуван беше и цикъл с нейни стихове. Клодин Бертран прочете и академично слово, посветено на поезията, което публикуваме отделно.

Журито в състав: Тильо Тилев – редактор на в. „Пловдивски университет“, и литературоведите от Филологическия факултет – доц. д-р Николай Нейчев и гл. ас. д-р Гергина Кръстева, присъди следните награди:

Поезия

Втора награда – Иван Лютов – спец. „Право“, V курс, задочно обучение

Трета награда – Жулиета Бозова – спец. „Медицинска химия“, IV курс

Участници и гости по време на награждаването

Дарина Русева – спец. „Актьорство за драматичен театър“, III курс

Поощрителна награда – Таня Даскалова – спец. „Българска филология“, I курс;

Проза:

Трета награда – Таня Даскалова – спец. „Българска филология“, I курс (за разказа „Циганчето и Дяволът“)

Елка Петрова – I курс, спец. „Славистика“ (за „Беше ни добре, чувствахме се сами“).

На наградените – честито! На останалите пожелаваме успех в следващите издания на конкурса!

„Пловдивски университет“

Кои са отличените в конкурса за превод от славянски езици?

За поредна година катедра „Славистика“ към Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ проведе студентския си конкурс за превод от славянски езици (чешки, полски, сръбски). По регламент могат да участват студенти от специалностите „Славянска филология“ и „Славистика“ и вариантите за превод от трите славянски езика са следните: 1) превод на проза; 2) превод на поезия и 3) превод на проза и поезия.

В конкурса тази година бяха отличени следните студенти: II награда за превод на проза от сръбски език за Стефка Андонова и за Христина Андонова (IV курс); III награда за превод на проза от сръбски език на Даниела Герджикова (II курс); поощрителна награда за превод на проза от полски език на Стефка Чардакова (IV курс); поощрителна награда за превод на поезия от сръбски език за Петра-на Чукова (II курс) и Елица Илиева (IV курс). За финансовото изражение на наградите за студентите се погрижи Студентският съвет към Пловдивския университет.

Гл. ас. д-р Борислав БОРИСОВ

Стихотворения от Иван Лютов*

ПОГЛЕД ПРЕЗ РАМО

Върви човек в изплезеното пладне,
под топъл полъх в жегата на юни.
Сенките-стрехи са тъмни шапки,
надвесени над прашните му друми.

Потъна черквата от хълма в дрямка,
клизарят е заспал, дори не чува
две пеперуди как се гонят по поляната,
душите във великденско ликуване.

И ти, момиче, малка пепеляшко,
и ти, момче, със джанки в джоба,
ме връщате към шумната игра –
венчаваме се на шега... и толкоз.

Но детство, гущерче задрямало,
изгубихме те всред зелената морава.
А спомените-камъчета пукат ялови,
изпод протритите обувки... но за малко...

Върви човек, иконите се молят,
в живота – ученическа тетрадка,
момичето от детството ми босоного
потъна в пазвата на лялото.

СПОМЕН

Моят дядо подкара каруцата,
уморено конят преплете подкови.
Другият край на реката – сушата,
покри ги с черга, зиморничаво.

Но още се вслушвам в стиха на шурците
и конска опашка виждам размахана.
Пеперудата-спомен виси над главите ни,
с вечерта паяжина плетем да я хванем.

ЗАТВОРЕНАТА ВРАТА

Свети Петър притвори вратата на Рая,
усмивката-щриха остана отзад.
Светът, от наглост смяян,
отдавна вече не прилича на свят.

Тежките пранги – столетни дъбове
и резето на тая врата,
приглушиха гласа ми. Дъхава,
топла погача, димях в тишината.

Тъгата, съд с гъсто мляко,
пълнеше ме едва-едва.
Денят-грешник, към мен вървеше.
Свети Петър беше... жена...

ЗЕМНИ МЪЖЕ

Стига сме ти се кланяли, Господи,
та и ти си плод на труд.
Денят ми започва, късно по нощите
дядо притяга стария плуг.

Нивата в пот се къпе,
додето и Слънцето разбере...
...тези брадясали, мръсни влъхви –
добродушните, земни мъже...

Ядосано върху земята пролива
топлата си светлина.
Тормози безжалостно нивата –
капризно-неплодна жена.

По мръкнало връщат се късни
дядо, баща ми и моят страх,
че остана нещо несвършено.
Всичко друго е... прах.

* Иван Лютов е отличен с втора награда от литературния конкурс на вестника.

Моята дефиниция за поезията

Академично слово на Клодин Бертран – новия доктор хонорис кауза на вестника

Поезията: на път към изчезване? Това е днес един от предразсъдъците относно поезията, но тези от нас, които я „гледат отблизо“ и я изследват, ще я открият на много места във всекидневния си живот. Ролята на поета е да направи поезията достъпна, да я пресътвори и покаже чувствеността ѝ. Мисля, че обратно на всеобщото мнение, тя не е достъпна само за високопоставеното (избраното) общество. В духа на демокрацията можем да направим поезията по-достъпна по различни начини: с помощта на ателиета по творческо писане или организирани четения на класическите и съвременни автори. Трябва да се използват и алтернативни техники на обучение на младите поети, подобни на техниките на сюрреализма, които залагат на подбуждане на подсъзнателното. Мостът между отделните генерации е интересен начин за изследване на поезията: да се даде възможност на младите поети да излязат на литературната сцена, за да се пробудят в тях вдъхновението, магията на поезията. Техниката на събиране на думите, играта с образите, тяхната асоциация и подреждане по такъв начин, че да се получи кохерентен смисъл – това е голямото призвание на съвременния поет.

Това, което ме вълнува, е да отразявам усещанията от дадено място, пейзаж или среща, без да се отдалечавам прекалено от реалността. Нима има нещо по-стимулиращо от това? Поезията е за мен позната и близка територия, конкретен предмет, който пулсира и не разкрива прекалено нито абстракцията, нито херметизма. След като посветих 30 години от живота си на поезията, имам желание да разкажа този опит, това емоционално наследство пред възможно най-широка публика. Поезията е занаят на изкуство-

Клодин Бертран

то, но също така и активен и креативен начин за отразяване на спомени. Тя е още медитация за нашето присъствие в света. С това изкуство на алхимията отразяваме реалността с помощта на метафори и образи. Творчеството не е нито имитация, нито репродуциране. Да твориш, означава да намериш съответствия между звуци, ухания и цветовете на гласни. Ако въпросът за идентичността е пряко свързан с думите, с поезията, той е също така и начин да потвърдим визията си за света, да го мислим, поставяме под въпрос или мечтаем за него. Ако има няколко форми на поезия, които живеят в една и съща среда, това е, за да ни вълнуват, провокират и карат да мислим или да станем свидетели на една реалност, която се отнася към обществените проблеми. Пишем, за да запазим част от обществото, за да се свържем помежду си и оставим заедно следа в него. Винаги съм искала да предам тази връзка, основна за обществото, на всеки поет, за да еволюира, разбере настоящето си и проектира бъдещето и писането си. Поезията в Квебек има множество форми и е много разнообразна и богата. Тя се прави в една непрекъснатост с традицията, но и отдалечаване от нея, при което се прекрочват по-ста-

рите поетични форми, за да се отворят по-широки перспективи. Да пишеш, означава да пътуваш, за да откриеш нови култури и общества, които да споделиш с другите. Поезията е това място на приемане и диалог. Тя е един вид любовен акт. Тя е също така инструмент за познание на себе си и света.

Говорим ли за поезия, говорим за свобода на словото. Свързваме се с нея, за да намерим думи, с които да изкажем неправди и всякакви форми на потисничество, за да покажем една по-точна и по-справедлива визия за вселената. Аз творя в литературното и културното поле от 80-те години, имам 20 книги, публикувани в Квебек, Канада и във Франция. Основала съм и съм ръководила в продължение на 25 години списание „Аркада“, посветено на творбите на жени от Северна Америка, за да помогна на малко известни авторки да се изявят. Това списание изигра голяма роля по отношение на видимостта, промоцията и разпространението на идеи.

Поезията е основна дори в ситуацията, когато се опитваме да се свържем с окултното. Тя е винаги актуална в случаите, когато искаме да излезем „срещу“ дискурсите, които нивелират индивида. Тя е „надежда“, която става „възможно бъдеще“. Поезията е тържество на живота, увертюра, приемане на различното. Поезията намира убежище в себе си и мечтае за универсалното.

Собственото си творчество мога да разделя на три основни периода. Поезията ми показва опит за разбиране на себе си, другите и света. Моята поезия се доказа през 80-те, 90-те години на ХХ век именно чрез търсенето на идентичността. Обвързах се с произхода си, за да мога по-добре да се свържа и с останалите. Този пери-

од беше интимно свързан с писането на жените в младостта на динамиката на тяхната еманципация. През втория период на писането ми се бях посветила на изразяването на любовното търсене. Чрез страстното и интимно поетично писане се изследваха интимни пространства и теми като тези за любовта, приятелството, смъртта. През 2002 година тази страст се насочи и към други континенти и култури. Писането за чуждестранни пътешествия се опитва да разбере страданието и условията на живот на народи от други страни, различни от нашата. Поезията ни позволява да видим душата на нещата и открива скрития им смисъл. Не пиша само заради самото писане, пиша, за да се свържа с останалите човешки същества, независимо от коя част на света са – Африка, Европа, Азия или Америка.

Поетът премисля отново понятието за граници между литературните жанрове, за да създаде несъздаденото. Това е един опит, който се отваря към различни възможности и не спира да се обогатява. Като заключение може да кажем, че поетът е Орфей, тъй като е носител на изходен глас, вътрешен Глас. Орфей е поет и музикант, този, който, с песента си успява да очарова не само хората и животните, но също така и сърцето на камъните. Да бъдеш поет, е да можеш да се свържеш с песента на живота и да я чуеш по различен начин, да уловиш живота в неговата първичност и недокоснатост като в момента на неговото създаване. Да уловиш Поезията и езика, в който думите са използвани в тяхната звучност и значение едновременно. Те улавят момента като частица вечност, за да кажат възможно най-много неща с възможно най-малко думи.

Как се тичат 10 километра около най-голямата сграда в Европа

**Милена ЛЕБЛАН –
докторант във ФИФ**

Петото издание на полумаратона в Букурещ се състоя на 14 и 15 май 2016 г. в уикенд с извънредно слънчево време, с настроение на голям семеен спортен празник и литри румънска вода. Всичкото това – на фона на достолепния Палат на румънския парламент, старт и финал наред самия Площад на конституцията, произнасяй „Пияца Конституцией“. Събитието включва форматите на полумаратона (индивидуален, щафета, инвалидни колички) + индивидуално бягане 10,548 км, масовката – 3,6 км, и отделно младежи и деца (0,85 км – 1,4 км – 3,6 км) в събота.

Събитието събира повече от 11 000 участници и интересът към него расте с всяка година заради цената, достъпността и нивото на организацията. Благодарение на организаторите – Bucharest

Running Club (BRC) и Румънската федерация по атлетизъм, стартират повече от 20 благотворителни каузи и всеки тичащ може да си избере още при регистрирането коя от всички да подкрепи.

Като вече напреднали тичащи (от година и малко повече за удоволствие), решихме семейно да се пробваме на 10 км дистанция при съседите румънци. Тръпката си заслужава не само за да си

докажеш, че можеш и повече, а и за да се почувстваш част от мега тълпата на развилиите зависимости към тичането и да се потопиш в атмосферата на рънинг общността, сред хиляди потни, цветни, дишащи, тичащи човечета.

До Букурещ се стига побързо, отколкото до Разград, при все че минаването на Дунав мост може да се превърне и в изпитание само по себе си. Е, за догодина стис-

каме палци асфалтът да е гладък навсякъде, маркировките да са изсъхнали и еднопосочното регулируемо да е в миналото.

Спортната палата на полумаратона с многобройните сцени, тенти и естради прилича повече на интерекспозентър на открито, отколкото на обичаен информационен център. Впрочем казва се „Спорт Експо“ и който е ходил на (мега)концерти пред парламента на Букурещ, знае, че само от спирката на метрото „Унирии“ до Площада на конституцията са около 2 цигари време + и изглежда място като от няколко декара. Естествено, в „Спорт Експо“ всички спонсори и официални и неофициални партньори са разположили щандове, където те вербуват и те подканват да си закупиш и да заплатиш за какво ли не. Е, и бизнесът трябва да върви :)

Кои са наградените участници в международния конкурс „С България в сърцето“

Приключи Международният литературен конкурс на тема „С България в сърцето“, организиран съвместно от Философско-историческия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и Българското неделно училище „Св. св. Кирил и Методий“ в Атина, Гърция.

Конкурсът е за деца и юноши на възраст от 10 до 18 години, разделени на две групи: в първата са учениците от 5-и до 8-и клас, а във втората – от 9-и до 12-и. В него участваха 42 творби, изпратени от ученици от България, Испания и САЩ, които бяха разгледани и класирани от жури в състав: Пенка Хайдарлиева – преподавател по български език и литература в

БНУ „Преп. Паисий Хилендарски“, Мими Ничева – преподавател по български език и история в БНУ „Св. св. Кирил и Методий“, и Тильо Тилев – главен редактор на вестник „Пловдивски университет“.

В групата от 9. до 12. клас първа награда получава Георги Ставрев, втора награда – Станислава Стефанова, трета награда – Калоян Каменов, поощрителна награда – Адриана Димитрова.

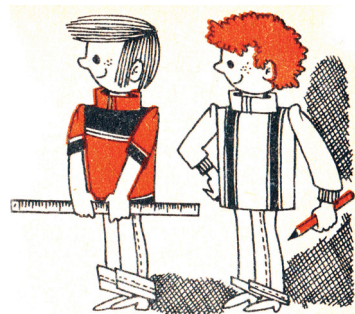
В групата от 5. до 8. клас на първо място се класира Мариела Светославова. На второ място са двама участници – Йоана Станкова и Гергана Петкова. На трето място е Чавдар Лалов.

„Пловдивски университет“

ЗАДАЧИ. ПЛОВДИВСКИ

1. Двама туристи вървят, като крачката на първия е с 10% по-къса от тази на втория, но за сметка на това той извършва 10% повече в минута. Кой от тях се движи по-бързо?

2. Двама туристи трябва да стигнат до село, което е отдалечено на 30 км. Разполагат с велосипед, който е едноместен. Ако пешеходецът се движи с 5 км в час, а велосипедистът – с 15 км в час, как да се организират така, че и двамата да стигнат до селото едновременно след 4 часа.

Отговори на задачите от миналия брой

- От дадения списък могат да се образуват $10 \times 10 \times 10 = 1000$ изрази.
- От буквите на думата „електрификация“ можем да образуваме следните думи: три, трик, елек, фикция, лекция, кафе и др.

Подготвил:
доц. д-р Георги КОСТАДИНОВ